Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши № 207 (13.163). 4 СЕНТЯБРЬ 1965 йил ШАНБА *Баҳоси 2 тийин.*

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГИЗ!

Чироқчи районидаги „Восход" совхозининг Элбой Тўхтаров, Бахтиёр Очилов ўртоқлар бошлиқ звенолари ҳар гектар ердан давлатга 24 центнердан, Қарши районидаги Карл Маркс номли ўрта мактабнинг Нормурод Эргашев бошлиқ ўқувчилар бригадаси 18 центнердан, *Ленин районидаги „Правда Востока" колхозининг* Абдуллажон Собиров бошлиқ *бригадаси 15 центнердан пахта сотиб, план бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапорти бердилар.*

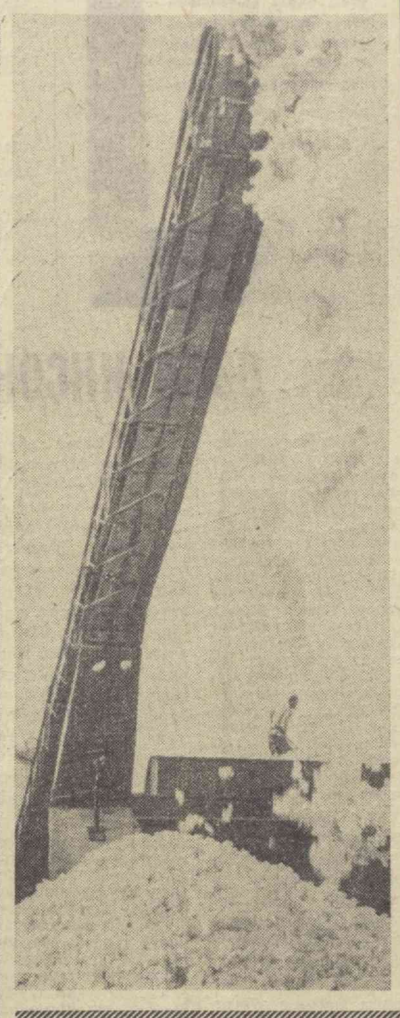

НАМАНГАНДАГИ 2-пахта тозалаш заводига «оқ олтин» карвонлари тинимсиз келиб турибди. Завод коллективи бу йилги мавсумга ҳам пухта ҳозирлик билан келди. Чапдаги суратда янги ҳосилдан бунт тиклаш пайтини кўриб турибсиз. Бепоён пахтазорларда «зангори кема»лар суза бошлайдиган кунлар тобора яқинлашмоқда. Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг моҳир механизатори Пўлат Саидов ҳам ўз терим агрегатини ишга аллақачонлар шайлаб қўйган. У команда кутиб турибди. Мавсумда камида юз тонна пахта териб бериш унинг қатъий аҳди. Ўнгдаги суратда механик-ҳайдовчи Пўлат Саидов.

Е. Корниенко ва Қ. Розиқов фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ТАШҚИ ИШЛАР КОМИССИЯЛАРИНИНГ МАЖЛИСИ

СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг ва Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари СССР билан Афғонистон подшолиги ўртасида бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисида 1931 йил 24 июндаги шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисида 1965 йил 6 августда Москвада имзоланган протоколни ратификация қилишни СССР Олий Совети Президиумига тавсия этдилар.

Бу қарор комиссияларнинг Катта Кремль саройида 2 сентябрда бўлиб ўтган Қўшма мажлисида якдиллик билан қабул қилинди.

Депутат Ю. В. Андропов раислигида комиссиялар аъзолари шу протоколни ратификация қилиш тўғрисида СССР Министрлар Советининг СССР Олий Совети Президиуми томонидан комиссиялар муҳокамасига тақдим этилган таклифини муҳокама қилдилар.

Мажлисда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Совет ҳукуматининг топшириғига биноан ахборот бериб, бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги Совет—Афғонистон шартномасининг аҳамиятини тавсифлаб берди.

Бу шартнома, деди А. А. Громико, Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш мақсадида тузилган эди. Бу муносабатларга Октябрь революциясидан кейинги дастлабки йиллардаёқ В. И. Лениннинг бевосита иштироки билан негиз қурилган эди. Бу шартнома турли сиёсий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ленинча принципларини, Совет Иттифоқи ва Афғонистон ҳар иккала мамлакат халқларининг ва ялпи тинчликнинг манфаатларини кўзлаб, чинакам яхши қўшничиликка ва ҳамкорликка интилаётганликларини мустаҳкамлаб берди.

Бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги шартнома тузилганидан бери ўтган 35 йил ҳар иккала томоннинг ўз зиммаларига олган мажбуриятларига содиқ бўлиб қолганликларини исботлади. Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасида самимий ҳамжиҳатлик ва ишонч муносабатлари ўрнатилди, бу эса совет—афғон чегарасида тинчлик ва осойишталикни таъминлади.

Совет — Афғонистон муносабатлари, деди министр, иккала давлат ўзларининг сиёсий ва социал ҳамда иқтисодий фарқларига қарамай, дўстликда яшашлари, тенг ҳуқуқийлик асосида ҳамкорлик қилишлари, бир-бирларининг манфаатларига ҳамиша ҳурмат билан қарашлари мумкинлигини кўрсатувчи яхши намунадир, деб айтиш учун бугун ҳамма асосларга эгамиз. Афғонистон эса капиталист давлатгина бўлиб қолмай, шу билан бирга у ерда феодализм сарқитлари ҳали батамом йўқотилгани йўқ. Биз сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларни муваффақиятли равишда ривожлантирмоқдамиз ва халқаро сиёсат масалаларида анчагина умумий тил топмоқдамиз. Совет—афғон муносабатларининг намунаси бошқа бир қанча қўшни давлатлар билан муносабатларимизни шакллантиришга анчагина таъсир ўтказмоқда.

СССР билан Афғонистон ўртасида дўстлик муносабатларини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун, деди А. А. Громико, кейинги йилларда анчагина иш қилинди. Бу ишда Л. И. Брежнев, А. И. Микоян, А. Н. Косигин, Д. С. Полянскийнинг Афғонистонга қилган визитлари, шунингдек Афғонистон подшоси ва бош министрининг СССРга қилган расмий сафарлари ҳам катта роль ўйнади.

СССР ташқи ишлар министри айтдики, Афғонистон бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги шартномага катта аҳамият бермоқда, шунинг учун ҳам у мазкур шартнома муддатини яна 10 йилга узайтириш тўғрисида ташаббус кўрсатди. Совет ҳукумати бу шартнома муддатини яна 10 йилга узайтириш Совет давлатининг муҳим манфаатларига мос бўлиб тушади, деб ҳисоблайди.

А. А. Громико СССР Олий Совети ташқи ишлар комиссияларининг муҳокамасига тақдим этилган протоколни комиссияларнинг аъзолари якдиллик билан маъқуллайдилар ва бу протокол ратификация қилинсин, деган таклиф билан СССР Олий Совети Президиумига топширилади, деб ишонч билдирди.

Шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисидаги протокол, деди депутат Т. И. Соколов мажлисда сўзга чиқиб, Совет Иттифоқи ва Афғонистон учун ҳам, шунингдек бутун ҳозирги халқаро ҳаёт учун катта аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. СССР ва Афғонистон ўз чегараларида осойишталикни таъминлаш ғамини ейиш билангина чекланиб қолмасдан, шу билан бирга бутун дунёда тинчлик учун курашаётган кучларнинг ҳаммасини жипслаштириш ишига ҳам салмоқли ҳисса қўшмоқдалар, халқаро кескинликни юмшатишга актив ёрдам бермоқдалар. Депутат Т. И. Соколов протоколни ратификация қилишни тавсия этди.

СССР билан Афғонистон ўртасидаги шартнома муддатини яна ўн йилга узайтириш совет ва афғон халқларининг дўстлик муносабатларини тағин ҳам ривожлантирмоқ ва мустаҳкамламоқ учун жуда катта аҳамиятга эга, деди депутат, армия генерали Д. Д. Лелюшенко. Бу шартноманинг ялпи тинчликни ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун ҳам катта аҳамияти бор. Совет Иттифоқи ва Афғонистон ўтказиб келаётган тинчлик сиёсати империалистик давлатларнинг агрессив мақсадлари йўлида ва айниқса халқларнинг тинчликка қаратилган орзуларига хилоф равишда Вьетнамдаги қонли босқинчиликни давом эттираётган АҚШнинг агрессив мақсадлари йўлида жиддий ғовдир.

Депутат Н. Ж. Худойбердиев протоколни ратификация қилиш тўғрисида таклиф киритди. Совет—Афғонистон муносабатлари, деди у, замон синовидан ўтди, бу муносабатларнинг мустаҳкам негизи ва кенг истиқболи бор, бу муносабатлар яхши қўшничилик намунаси бўлиб қолди. Бу муносабатлар Ўрта Шарқдаги вазиятга ўзининг хайрли таъсирини ўтказиб, тинчлик ва миллий мустақиллик ишига душман бўлган кучларнинг кирдикорларини қийинлаштирмоқда.

Депутат А. А. Сурков сўзга чиқиб айтдики, Совет—Афғонистон шартномаси ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик муносабатларининг кўп йиллардан бери ривожланиши йўлидаги муҳим босқичдир. Бу шартнома, деди у, мамлакатимизнинг халқлар ўртасида тинчлик бўлсин, тенг ҳуқуқийликка ва бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмасликка асосланган ҳамжиҳатлик бўлсин, деб билдирган иродасини тасдиқлайди. Бу шартнома СССР билан Афғонистон ва уларнинг халқлари ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқаларни тағин ҳам кўпроқ кенгайтиришга қаратилган шартномадир.

Раислик қилувчи Ю. В. Андропов муҳокамада айтилган гапларни якунлаб, комиссиялар аъзолари СССР билан Афғонистон ўртасида бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги шартноманинг амал қилиш муддатини ўн йил узайтириш тўғрисидаги Совет—Афғонистон протоколига баҳо беришда ўзларининг тўла якдил эканликларини кўрсатдилар, деди.

Бу шартнома тузилганлиги, деди Ю. В. Андропов, Совет—Афғонистон дўстлик муносабатларини ривожлантиришда муҳим босқич бўлди. Бу муносабатлар турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини кўрсатувчи жуда яхши намунадир. Бу муносабатлар ҳар иккала давлатнинг манфаатларига мос бўлиб тушаётган яхши қўшничилик, ўзаро ишонч ва ҳурмат, тенг ҳуқуқийлик, бир-бирининг ишига аралашмаслик, ҳар томонлама ҳамкорлик қилиш муносабатлари бўлиб келмоқда.

Афғонистон ҳукумати бетарафлик ва ҳарбий блокларга қўшилмасликдан иборат тинчликсевар сиёсатни изчиллик билан ўтказиб келмоқда ва ўз мамлакатининг территориясидан Совет Иттифоқи билан Афғонистон халқлари ўртасидаги яхши қўшничилик манфаатларига зарар келтирадиган тарзда фойдаланишга йўл қўймаётир. Узунлиги 2.300 километр бўлган совет—афғон чегараси дўстлик, тинчлик ва осойишталик чегарасидир.

Совет—Афғонистон муносабатларига асос қилиб олинган принциплар Ўрта Шарқ районидаги бутун вазиятга самарали таъсир ўтказмоқда, ер куррасининг мана шу қисмидаги халқлар ва давлатлар ўртасида ишонч ва ҳамжиҳатлик вазиятини вужудга келтиришга ёрдам бермоқда.

СССР билан Афғонистон ўртасида бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги 1931 йил 24 июнь шартномаси замон синовларидан ўтди. Шартноманинг амал қилиш муддатини яна ўн йилга узайтириш тўғрисида имзоланган протокол ҳеч шубҳасиз совет—афғон муносабатларини янада мустаҳкамлашга, шунингдек ялпи тинчликни ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Ташқи ишлар комиссиялари Дунай дарёсидаги «Темир дарвоза» районида «Жердап» гидроэнергетика ва кема қатнаш системасини Югославия томонидан қуришга иқтисодий ва техникавий кўмаклашиш тўғрисида СССР ҳукумати билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасида 1965 йил 22 мартда Москвада имзоланган битимни ҳам ратификация қилишни СССР Олий Совети Президиумига тавсия этдилар. Шунингдек, иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида 1959 йил 16 мартдаги Совет—Ироқ битимига СССР ҳукумати билан Ироқ Республикаси ҳукумати ўртасида 1965 йил 17 мартда имзоланган протоколни ҳам ратификация қилиш таклиф этилди. Шу масалалар устида СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов ахборот берди.

Мажлисда СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе ҳозир бўлди. (ТАСС).

ХУШ КЕЛИБСИЗ, АЗИЗ МЕҲМОНЛАР

Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Николае Чаушеску бошчилигидаги Руминия Социалистик Республикаси партия-ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан, расмий визит билан 3 сентябрда Совет Иттифоқига келди.

Москваликлар румин халқининг вакилларини қардошларча самимият билан кутиб олдилар.

Руминия Социалистик Республикаси ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Николае Чаушескуни ва делегация аъзоларини Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Ю. В. Андропов ўртоқлар, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Аэродромда фахрий қоровул саф тортиб турди, Руминия билан Совет Иттифоқининг давлат гимнлари ижро этилди.

Л. И. Брежнев билан Н. Чаушеску дўстона нутқ сўзладилар.

МАШИНАДА 7 МИНГ ТОННА

Совхозимиз кўп тармоқли хўжалик. Лекин пахтачилик асосий ўринни эгаллайди. Коллективимиз бу йил мамлакатга ҳар қачонгидан кўп ва сифатли «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олган. Чунки бундан ҳам давлат, ҳам пахтакорларимиз катта манфаат кўради.

Сўнгги уч йил давомида совхоз давлатга биринчи сорт билан 3932 тонна, иккинчи сорт билан 1218 тонна ва учинчи сорт билан 1300 тонна — ҳаммаси бўлиб 6450 тонна «оқ олтин» сотди ҳамда катта даромад қилди. Ўтган йили 3700 тонна пахта машиналарда терилди. Машинада терилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Шу ҳисобнинг ўзидан 78 минг 500 сўм қўшимча фойда қилдик.

СССР Министрлар Советининг пахта етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришдан колхоз ва совхозларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш тўғрисидаги қарорига мувофиқ бу йил олинадиган даромад миқдори янада ошади. Чунки 4800 гектар майдондан давлатга 10 минг тонна «оқ олтин» сотиш назарда тутилмоқда. 4200 гектар майдондаги ҳосил, яъни 7000 тонна пахта «зангори кема»ларда терилади. Далада 102 та терим агрегати ишлайди.

Биз ҳосил йиғим-теримига, айниқса машина теримига яхши тайёргарлик кўряпмиз. Агрегатлар жадал ремонт қилиняпти. Совхозда ташкил этилган механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсини 78 киши муваффақиятли тамомлади. Терим машиналарини бошқарадиган механизаторлар сони 214 кишига етказилди. Бу агрегатларни икки сменада ишлатиш, уларнинг қувватидан тўла фойдаланиб, машина терими планини тўла-тўкис бажариш, йиғим-терим ишларини қисқа муддатда тугаллаш имконини беради.

Бу йил машинада терилган 6000 тонна ва қўлда терилган 500 тонна пахтани биринчи сортга, 1700 тонна пахтани иккинчи ва ҳосилнинг қолган қисмини учинчи сортга сотмоқчимиз. Янги қарорга мувофиқ шунинг ўзидан 500 минг сўм қўшимча даромад қилинади. Агар бунга машина теримидан қилинадиган иқтисодий фойда қўшилса даромад миқдори янада ошади.

Комплекс механизацияни тобора кенг жорий этиб, деҳқончилик маданиятини оширишга катта эътибор бераётганимиз туфайли ана шундай қувончли ва аниқ маррани эгаллашга дадил жазм этяпмиз. Пахтакорларимизнинг машинага ихлоси, техникага муҳаббати йил сайин ошиб бормоқда. Ҳожимурод Ўтабоев бошлиқ бўлимда 520 гектардан 480 гектаридаги, Абдураим Кутепов бошлиқ бўлимда 600 гектардан 550 гектардаги, Жамол Қурбонбоев бошлиқ бўлимда 640 гектардан 600 гектаридаги, Оролбой Мамутов, Қўшжон Аннаев, Оллаберган Қобулов ўртоқлар бошлиқ бўлимларда эса барча майдондаги ҳосилни машинада териб олишга қарор қилинганлиги бунинг далилидир. Совхозда комплекс механизациялашган бригада ва звенолар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Бу йил 50 та ана шундай бригада ва звенонинг ҳаммасида мўл ҳосил етиштирилди.

Далаларимизда эртаги қилиб етиштирилган пахта очила бошлади. Уни тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш тараддудини кўряпмиз. 103 та прицеп, 10 та автомашина ремонт қилинмоқда. 53 та хирмон тайёрлаб қўйилди. Дастлабки кунданоқ бутун кучни теримга тўла жалб этамиз. Мавсумда 1350 киши этак тутиб «оқ олтин» теради. Уларнинг унумли ишлаши, кун сайин кўпроқ пахта теришини таъминлаймиз. Теримда қатнашаётган кишиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхши йўлга қўямиз. Дала шийпонлари ремонт қилиниб, қайта жиҳозланмоқда. Ҳар бир дала шийпони ҳузурида бутун терим давомида мавсумий болалар боғча ва яслиси ишлаб туради. Далада иссиқ овқат канда бўлмайди.

Шундай қилиб, давлатга сентябрь ойида 2000 тонна, октябрь ойида 5600 тонна пахта сотиб, планни 1 ноябргача, мажбуриятни эса 15 ноябргача бажариш учун барча зарур чораларни кўрамиз.

Н. ҚУРБОНБОЕВ,
Қўнғирот районидаги Киров номли совхоз директори.

СССР мудофаа министрининг БУЙРУҒИ

№ 250
1965 йил 3 сентябрь
Москва шаҳри.

Белгиланган хизмат муддатини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни СССР Қуролли Кучлари сафидан бўшатиш ҳақида ва ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириқ тўғрисида.

Умумий мажбурий ҳарбий хизмат тўғрисидаги Қонунга мувофиқ БУЮРАМАН:

1. Қонунда белгиланган ҳарбий хизмат муддатларини ўтаб бўлган солдатлар, матрослар, сержантлар ва старшиналар Совет Армияси, Ҳарбий Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафларидан запасга бўшатилсин.

2. Мазкур буйруқнинг 1-моддасида кўрсатилган ҳарбий хизматчилар бўшатилиши муносабати билан, 1946 йилда туғилган, имтиёз олиш ва чақириқ муддатини кечиктириш ҳуқуқига эга бўлмаган гражданлар, шунингдек чақириқ ёшида бўлган, чақириқни кечиктириш муддати тугаган ва тенгдошлари ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган гражданлар Совет Армияси, Ҳарбий Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафига ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилсин.

3. Ушбу буйруқ ҳамма роталар, батареялар эскадрильялар ва кемаларда эълон қилинсин.

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

«Узбекуголь» комбинатининг коллективи планга қўшимча суратда олинган йиллик мажбуриятни бажарди. Оҳангарон ва Шарғун кончилари йил бошидан бери топшириққа қўшимча 120 минг тонна кўмир жўнатдилар.

Республика шахтёрлари йил охиригача яна камида 50 минг тонна кўмир беришга қарор қилдилар. (ЎзТАГ).

КПСС МК март Пленуми қарорларини амалга оширамиз

ОЛДИНГИ САФДА

Колхозимиз Хоразм областининг йирик пахтакор хўжаликларидандир. 2283 гектар майдонда пахта етиштираётирмиз. Бултур гектаридан 32,2 центнердан хирмон кўтарилди. Бу йил 40 центнерли маррани белгилаб, йил бўйи бутун куч-ғайратни шу юксак довонни эгаллаш учун курашга қаратдик. Бугун комил ишонч билан айта оламизки, далаларимизда етиштирилган ҳосил мажбуриятнинг ошириб бажарилишини таъминлайди.

Биз йиғим-теримга пухта тараддуд ва уюшқоқлик билан киришдик. Колхозимиз аъзолари Хоразмда биринчи бўлиб 26 августда пахта теримини бошладилар, дастлабки куни пунктга 60 тонна ҳосил келтирилди. Терилаётган ва топширилаётган пахта миқдорини кун сайин ошира бориб, ҳозир кунлик ўсишни 1,5-2 процентга етказдик. О. Аминов бошлиқ олтмиш центнерчи бригада теримда олдинда боряпти.

Сентябрь кирди. Пахта тайёрлашда қайноқ дамлар бошланди. Биз аниқ ҳисоб-китобга асосланиб, сентябрь ойида давлатга йиллик планнинг 50 проценти миқдорида, яъни 3 минг 236 тонна пахта сотишни планлаштирдик. 1450 теримчи этак тақиб далага чиқди. Терим группа усулида ташкил этилган. Ҳар бир теримчи кунига ўрта ҳисобда 60 килограммдан пахта тераётир. Бу кўрсаткич пахта яхши очилгани сари оша боради. Пахта териш ва топшириш кунлик кўрсаткичини ҳозирги 60-70 тоннадан 100-110 тоннага етказамиз.

Биз машина теримини 15 сентябрдан бошламоқчимиз. Ҳозир машинага ажратилган далалар дефолиация қилиняпти. Ҳосилнинг камроқ қисми, яъни 25 проценти машинада терилади. Бунинг сабаби шуки, колхозимиз элита хўжалиги бўлиб, каттагина майдонда биринчи репродукция уруғлик пахта етиштирамиз. Биз даладаги ҳосилнинг 2 минг тоннасини машиналар билан терамиз. Барча терим машиналари шай бўлиб турибди.

Теримни ташкил этишдаги яна бир муҳим масала — меҳнатни тўғри ҳисобга олишдир. Шундай тартиб белгиладик: терилган пахта даланинг ўзида ўлчаб олинади. Теримчининг кунлик дафтарчасига ва табелчи қўлидаги сурғичланган махсус дафтарга ишнинг ҳажми, бажарилгани ва иш ҳақи миқдори ёзиб қўйилади.

Давлатга юқори сифатли пахта топширишнинг аҳамияти янада ошди. Пахтакорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида ҳукуматимиз қабул қилган қарор ҳар бир теримчига тушунтирилди. Бу қарорга мувофиқ колхозимиз 300 минг сўмга яқин қўшимча фойда кўради.

Бу йил пахтанинг эрта очилганлиги давлатга ҳар қачонгидан кўпроқ биринчи сорт пахта топшириш имконини беради. Шуни ҳисобга олиб, пахта тайёрлаш давлат планини биринчи сорт ҳисобига бажариш шиорини майдонга ташладик. Хом пахта теришга, сифатини бузишга ва ҳосилнинг сортини пасайтиришга мутлақо йўл қўйилмайди.

Йиғим-терим даврида дала меҳнаткашларига ғамхўрликни кучайтириш, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни намунали ташкил этишни биринчи даражали вазифамиз, деб биламиз. Дала шийпонлари колхозчиларнинг иккинчи уйига, маданий дам оладиган севимли жойига айлантирилди. Далада иссиқ овқат пиширилади, чой қайнатилади. Пахтакорларга медицина ва савдо хизматини, шунингдек маиший хизматнинг ҳамма турларини яхшилаш, боғча-яслилар хизматидан колхозчиларни мамнун қилишни меҳнат аҳли олдидаги масъулиятли бурчимиз деб ҳисоблаётирмиз.

Нуридийдамиздек азиз, фарзандимиздек ардоқлаб ўстирган ва вояга етказган пахтамизни сира нобуд қилмай қисқа муддат ичида йиғиб-териб олиш вазифаси биздан катта куч-ғайрат, зўр уюшқоқлик талаб этади. Ҳар чигитни, ҳар бир грамм пахтани нондек азиз тутишимиз, уни увол қилишга асло йўл қўймаслигимиз керак. Биз ҳозирданоқ пахта нобудгарчилигига қарши кескин кураш олиб бораётирмиз.

Биз баҳорда экишни областда биринчи бўлиб тамомлаган эдик. Теримга ҳам биринчи бўлиб тушдик. Энди мўлжалимиз планни ва мажбуриятни бажаришда ҳам олдинги сафда бўлишдир. Йиллик планни 20 октябргача, мажбуриятни эса 1 ноябргача бажаришга эришамиз.

А. ЮСУПОВ,
Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

СЕНТЯБРЬ 3

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИ

Республикада пахта тайёрлашнинг бориши

(Планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан; тўртинчи стун — дефолиация қилинган майдонлар)

Қашқадарё	1,53	12,68	14,17
Бухоро	1,37	4,96	—
Сурхондарё	0,95	2,29	5,94
Фарғона	0,83	1,34	2,07
Андижон	0,60	0,92	0,31
Тошкент	0,23	0,64	17,97
Қорақалпоғистон АССР	0,18	0,33	0,05
Самарқанд	0,17	0,17	—
Сирдарё	0,06	0,14	0,30
Хоразм	0,05	0,09	0,49

Суратда: Марғилон ипак комбинатининг ёш ва серғайрат ишчиси Холида Ансорованн кўриб турибсиз. Қисқа вақт ичида у юқори унум билан ишлайдиган тўқув станокларини бошқаришни ўрганиб олди. Смена топшириқларини 115-120 процентга етказиб адо этяпти.

В. Сироткин фотоси.

Хатлардан сатрлар

СУРХОНДАРЁ. «Советобод» совхози дирекцияси 140 ўринли болалар боғчасини эркатойларга тақдим этди.

Э. Эшонқулов.

●

ҚАШҚАДАРЁ. Яккабоғ қишлоғида қуриб битказилган «Бахт уйи» қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшди.

Э. Тоншев.

●

Қардош Украина ССР, Николаев область ёшлар эстрада ансамблининг Андижон областидаги гастроллари муваффақиятли ўтди.

М. Болтабоев.

●

Пойтахтнинг Тельман номли паркида очилган музикали лекторийда ўтказилаётган суҳбат ва концертлар музика шинавандаларини мамнун қилмоқда.

У. Назаров.

ОТА ЎҒИЛ

Илҳомжоннинг темир йўл транспортига қизиқишига отаси Қорабой Икромов сабабчи бўлди. Отаси аравакаш бўлиб, Тошкент-товар станцияси омборидан кўмир ортиб ғишт заводига ташир, у ердан станцияга ғишт келтирар эди. Баъзан кичик Илҳомжон отасига эргашиб, станцияга бориб қоларди. Кунлардан бирида отаси унга паровозларни, пўлат излар ва стрелкаларни кўрсатди.

— Шу қудратли «от» ўнлаб вагонларни торта олади,— дея тушунтирди отаси.— У 2 000 от кучига эга...

Перронда қўлига байроқча ушлаган темир йўл формасидаги киши ўтиб кетаётган поезд машинистига шапкасини силкиб қўйди.

— Бу ким, ота?— қизиқиб сўради Илҳомжон.

— Бу поездларнинг хўжайини,—фахрланиб гапирарди ота.—Темир йўлчилар уни станция навбатчиси дейишади. Совет ҳукумати кишиларга кенг йўл очиб берди. Катта бўлсанг мактабда ўқиб, кейин институтга кирасан. Сендан ҳам шундай темир йўлчи чиқса ажаб эмас.

Қорабой отанинг бу гаплари Илҳомжоннинг қулоғида ҳозир ҳам жаранглаб тургандек. Ота айтганини қилди, қийинчиликларга қарамай ўғлини ўқитди. Бироқ Илҳомжоннинг инженер бўлиб етишишини кўришга муяссар бўлмади. Улуғ Ватан уруши жангларида ҳалок бўлди.

Олтиариқ станцияси Илҳомжон учун ҳаёт мактабининг дебочаси бўлди. Темир йўл кийимида қўлида байроқчаси билан станцияга чиқиб, поездларни қабул қилиб жўнатиб юрар экан навбатчилардан бирининг тоби қочиб қолди. Станциянинг янги навбатчиси корхонадаги барча ишларни қўлга олиб, поезд қабул қилиш ва жўнатиш, кириш йўлларидаги манёвр ишлари, юк ортиш ва туширишни пухта ташкил этди. Смена коллективи Илҳомжон Икромовнинг билими ва маҳоратига тан берди. Станциядагилар ўзларига раҳбар бўлиб келган киши дипломли одамгина эмас, балки поездлар ҳаракати ва юк ортиш-тушириш ишларига раҳбарликда анча тажриба тўплаган муносиб мутахассис эканлигига қаноат ҳосил қилдилар. Табиатан қувноқ ва кишилар қалбига йўл топа оладиган янги раҳбар кўпчилик ўртасида катта обрў қозона бошлади.

Темир йўл транспортининг ҳам ўзига яраша қоида ва устави бор. Уни бузишга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ. Онгли интизом темир йўл транспортидай мураккаб соҳанинг бир меъёрда ишлашини таъминлайди. Илҳомжон Икромов темир йўл қонун-қоидаларини ўқибгина қолмасдан, уни ўз иш фаолияти давомида уқиб ҳам олди. Раҳбарлик қилаётган корхонасида ишлаётганларнинг шу руҳда тарбияланишлари учун кўпгина тадбирларни амалга оширди. Чунки темир йўл транспорти ва бу соҳада ишловчиларга давлатнинг қимматли бойликлари ва пассажирларнинг ҳаёти ишониб топширилган. Ҳар бир темир йўлчининг ана шу шарафли бурчни виждонан адо этиши ҳам қарз ва ҳам фарз.

... Мана саккиз йилдирки, Илҳомжон Самарқанд станциясига муваффақият билан раҳбарлик қилмоқда. Станциядаги пўлат излар ва стрелкалар тартибга келтирилди. Илгари манёвр ишларида паровозлардан фойдаланилган бўлса, ҳозир вагонлар қудратли тепловозлар ёрдами билан юк ортиш ва тушириш пунктларига етказиб берилаяпти. Бу эса корхонада иш маданиятини оширди, меҳнат унумдорлигини юксалтирди.

Бошлиқ иш соати тугагандан кейин жўнаб қоладиганлардан эмас. У вақти-вақти билан бехосдан текширишлар ўтказиб, станциядаги ҳақиқий аҳвол билан танишиб туради. Тунда стрелка будкаларини айланиб юрган эди, стрелкачи мудраб ўтирганини кўриб қолди. Постда мудраш ва ухлаш ишлаб чиқаришда кўнгилсиз ҳодисаларнинг содир бўлишига сабаб бўлишини қатъий тушунтирди. Станция партия ва касаба союз ташкилотларининг эътиборини кишиларда ҳушёрликни ошириш, хизмат бурчини сидқидилдан бажаришга бўлган жавобгарликни ҳис қилиш руҳида тарбиялашга жалб қилди. Интизомни сал бўлса ҳам бузган кишилар смена коллективида ва умумий йиғилишларда муҳокама қилинадиган бўлди. Ҳозир станциядаги ҳар бир темир йўлчи виждонан меҳнат қилади, ўз постида ҳушёр туриб, поездлар ҳаракати қоидаларининг пухта бажарилишини таъминламоқда. Кишилар энди ўз бошлиқларининг талабчанлигига кўникиб қолишди.

Кадрларни жой-жойига қўйиш, илғор тажрибаларни оммалаштириш, корхона ишлаб чиқариш-техника кўрсаткичларини кўтариш соҳасида ҳам бир қатор муҳим тадбирларни амалга оширди. Эндиликда станция Ўрта Осиё темир йўлидаги илғор корхоналардан бири бўлиб қолди. Станциянинг юк омборлари ихтисослаштирилмоқда. Илгари ҳар қандай юк ортилган вагон ҳам тўғри келган омборга рўпара қилинар эди. Бу аҳвол юкларнинг аралашиб кетиши, ҳисоб-китоб ишларининг чигаллашиши, ҳаракатдаги составларнинг бекор туриб қолишига сабаб бўлар эди. Ҳозир станциянинг ғарбий қисмидаги омбор шиша идишлар, чой, ғалла, ичимликлар, макарон каби маҳсулотлар жойлаш учун ихтисослаштирилган. Ана шу йўл билан вагонларнинг икки томонлама ишланиши таъминланмоқда, яъни юк тушириладию, яна шу ерда юк ортиб жўнатилаверади.

Самарқанд станциясининг темир йўлчилари 8 ойлик юк ортиш топшириғини муддатидан илгари бажардилар. Вагонларнинг юк операцияларида туриши камайди. Бунда тадбиркор станция бошлиғи Илҳомжон Икромовнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. У бир вақтлар отасининг аравасига тушиб станцияга чиққанида, темир йўл кийимидаги станция ходимларига ҳавас билан боққан эди. Мана энди ўзи ҳам бошқалар ҳавас қилса арзийдиган темир йўл командирларидан бири бўлиб етишди. Оддий аравакашнинг ўғли, дилкаш, тадбиркор, ишчан И. Икромовнинг отаси бўлганда уни кўриб қанчалар қувонарди. Балки «барака топ, ота ўғил» деб елкасига қоққан бўлармиди.

А. ЮДАНОВ,

Самарқанд темир йўл станцияси.

ЗАВОД МАГАЗИН ХАРИДОР

ШУ КУН ТЕМАСИДА

● Мол етказиб бериш географияси ● Муваффақият ва нуқсонлар ● Завод ва магазин маркаси ● Вентиляторлар бор ҳам, йўқ ҳам ● Сейфга қўйилган қўғирчоқ ● Бу иш билан ким шуғулланади? ● Бу — савдо ва саноатнинг иши.

Республикамизнинг аҳолиси магазинларга мурожаат қилиб сотиб олмоқчи бўлган минг-минглаб уй-рўзғор буюмларида Ўзбекистон корхоналарининг маркалари бор, ёки бўлиши керак...

Шу нарса ҳам равшанки, мамлакатнинг турли районларидаги ихтисослаштирилган йирик корхоналар ишлаб чиқараётган арзон, қулай ва бежирим буюмларни келтирмай илож йўқ. Аммо, мол келтирилаётган жойларнинг географияси баъзан кишини ҳайратда қолдиради. Харидорларнинг «Сибирдан пришчепкалар, Украинадан авторучка сиёҳи, Москвадан телевизор антеннаси, Балтика бўйи республикаларидан пластмассадан ясалган қўғирчоқларнинг келтирилаётганлигига сабаб нима, деб бераётган саволларига республикадаги савдо ташкилотлари ва Халқ хўжалиги кенгаши ҳануз жавоб тополмаётир.

Лекин бундан ҳам мураккаброқ жумбоқлар бор. Харидорлар бераётган кўп саволларга жавоб топиш қийин:

— Кетмон борми?

— Товоқ, қошиқ олдингизми?

— Ҳаво шарини қаердан сотиб олиш мумкин?

— Печка асбоблари қачон олинади?

Бу ва шу хилдаги бошқа саволларга «Йўқ», «Олганимизча йўқ», «Қачон олиниши номаълум», «Кутиб турибмиз» деган жавобларни эшитганингизда кишининг дили сиёҳ бўлади.

Халқ хўжалиги кенгаши умуман олганда буюмлар ишлаб чиқариш планини бажармаётир. «Таштекстильмаш» ва Самарқанд механика заводи савдо ташкилотларига 440 тонна печка асбоблари ва чўян идишлар, Тошкентдаги рўзғор буюмлари заводи 200 тонна эмаль ва рух юритилган идишларни тайёрлаб бермади. «Ташбитхолод» заводи бир мингтадан ортиқ «Восток-2» холодильнигини ва уларга керакли кўпгина запас қисмларни, «Шарқ» фирмаси, Самарқанд, Бухоро, Янгийўл, Олмалиқ фабрикалари 350 минг сўмлик мебель етказиб бермади. Қарздор бўлиб қолган корхоналар орасида Тошкент экскаватор заводи, «Ўзбекхиммаш», «Нормалей» заводи, лак-бўёқ, пластмасса буюмлари заводи, қоғоз комбинати, Чирчиқдаги электрохимия, Қўқондаги суперфосфат, Тошкентдаги электротехника заводлари, Андижондаги «Электроаппарат», Намангандаги электротехника заводлари ҳам бор. Халқ хўжалиги кенгашининг маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариши лозим бўлган 60 корхонасидан 31 таси планнинг уддасидан чиқмади.

Гапни завод ва фабрикаларнинг коллективларига боғлиқ бўлмаган объектив сабаблардан бошлаймиз. Бунинг учун, аввало, харидорларнинг жавобсиз қолаётган саволларини эшитиш мумкин бўлган магазинларга, прилавкаларга мурожаат қилайлик.

Сотувчи «сиз сўраган мол йўқ» деб жавоб қайтариш билан шахсан ўзининг ва умуман магазиннинг харидор олдидаги жавобгарлигини ҳамиша ҳам ҳис этади, деб бўлмайди. Ахир, магазин, сотувчининг ўзи харидор олдида савдо-сотиқ ва товар ишлаб чиқаришнинг бутун системаси учун, товарнинг хиллари, сифати учун ҳаммадан олдин жавоб беради-ку.

Биз завод маркасининг шарафи тўғрисида кўп гапирамиз. Магазиннинг маркаси-чи? Мол сотиб олмайдиган бирорта харидор бўлмаса, харидор магазиндан доим миннатдор бўлса, бу — магазин учун энг катта шараф эмасми?

Бутун гап шундаки, сотувчи, магазин, савдо ташкилотининг коллективи прилавка олдида берилган саволлардан харидорларнинг эҳтиёж ва талабларини кўпинча уқиб олмайди. Бундай талаблар кўпайиб, ўзгариб бормоқда, янги хусусиятларга эга бўлмоқда. Эҳтиёж-талабларни ўрганиш худди прилавка ёнида бошланиши керак.

Аммо, савдо ташкилотларининг корхоналарга берган заявкалари кўпинча харидорларнинг талабларини тўла ҳисобга олмайди. Халқ хўжалиги кенгаши маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмлари бўлимининг бошлиғи Н. М. Коноплева ўйламай-нетмай қилинган ҳисобларга доир кўп мисоллар келтирди. Масалан, савдо ташкилотлари Халқ хўжалиги кенгашига шу қадар кўп миқдорда бўёқларни заказ қилганки, натижада шаҳарда яшовчи аҳолининг ҳаммаси бир вақт ичида уй-жойларини бўяшга аҳд қилган, деб ўйлайсиз, минерал ўғитлар шу қадар кўп заказ қилинганки, бунинг натижасида тошкентликларнинг ҳаммаси сабзавот-полиз экинлари экиш билан шуғулланмоқда, деган таассурот пайдо бўлади.

Савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув» харидорларнинг талабини ҳам, Ўзбекистон саноатининг имкониятларини ҳам яхши билиб олмоғи керак, токи ана шу имкониятларга таяниб, аҳолининг эҳтиёж ва талаблари тўла қондирилсин.

Кўпинча шундай ҳоллар рўй беради — буюмларга бўлган эҳтиёж ва талаб аниқ белгиланиб, ўз вақтида заказ берилади, керакли товарни эса магазинда тополмайсиз.

Республикадаги баъзи заводларда бундай товарлар ишлаб чиқаришни пайсалга соладилар. Геофизик пармалаш, энергетика, транспорт эҳтиёжлари учун энг мураккаб кабеллар ишлаб чиқаришда кўпгина яхши хизмат қилган «Ташкенткабель» заводи коаксиал кабель ишлаб чиқариш юзасидан берилган топшириқларни бажаришга эътиборсиз қарамоқда. Минг-минглаб телевизорларнинг эгалари буларни ҳар қанча қидирсалар ҳам магазинлардан топиш иложи йўқ. Шундай бир улкан корхонанинг «Лола» деб аталган бежирим маҳсулотни ишлаб чиқаришни ўз вақтида ўзлаштира олмаганлиги кишини ҳайратда қолдиради. Чирчиқ трансформатор заводи «Нилуфар» деб аталган ана шундай маҳсулотни ҳам етарли миқдорда ишлаб чиқара олмади.

Магазинларда почта яшигини ҳамиша топиб бўлади, деб бўлмайди. Харидорлар бунинг учун савдо ташкилоти билан бирга «Ўзбекхлопкомаш» заводи ҳам айбли эканликларини билиб қўйишлари керак. Сотувчи «сиз сўраган ацетон ёки сариқ бўёқ бизда йўқ», дейдиган бўлса, химия саноати бошқармасининг пластмасса буюмлар ишлаб чиқарадиган заводи сизнинг тўғрингизда ғамхўрлик қилмаётир, деб ўйлайверинг. Экскаватор заводи ишлаб чиқармагани сабабли магазинларда кетмон тополмайсиз. Магазинларда гулчелак (лейка) йўқ экан, Тошкентдаги рўзғор буюмлари заводи уни тайёрлаб бермаган, деб ҳукм чиқараверинг. Болалар ҳаво шарларини ололмай қолар экан, бунинг учун резина-техника буюмлари заводи айбли деб билаверинг.

Ахир, заводларга берилган топшириқларнинг ҳаммаси реал топшириқлар-ку. Минг-минглаб харидорларнинг талабларига эътиборсиз, бепарво қараш, ташаббус кўрсатмаслик товар етказиб бериш тўғрисидаги шартномаларнинг бузилишига сабаб бўлмоқда. Бундай бепарволикни баъзан план расман бажарилди, деган гаплар билан ниқобламоқчи бўладилар. Масалан, «Ташэлектромаш» заводининг ҳисоботларига қараганда, бу ерда пландан ташқари 16 минг вентилятор ишлаб чиқарилган. Хўш, бунга зарурат бормиди? Ахир, бу вентиляторлар эскириб қолган, уларга талаб йўқ-ку.

Экскаваторда ҳам, металл чиқиндиларидан ясалган кетмонда ҳам айни бир заводнинг маркаси бор. Ҳурматга сазовор бўлган ана шу марка таъна тоши отиладиган нишон бўлишига йўл қўйиш мумкинми? Аммо асосий маҳсулотни синчиклаб кўздан кечирадиган контролёрлар аҳоли кўп талаб этадиган буюмларга кўпинча бепарво қарайдилар. Шунинг учун ҳам Давлат инспекцияси пластмасса буюмлар заводининг маркаси қўйилган неча минглаб ўйинчоқ ва қўғирчоқларни брак қилди. Аҳоли истеъмол қиладиган товарларнигина ишлаб чиқариши лозим бўлган ихтисослаштирилган корхоналарнинг бир қанчаси — «Электроприбор», чинни идишлар заводи, мебель фабрикаларида аҳвол кўнгилдагидек эмас. Кўп харидорларнинг магазинларда «Шарқ» фирмаси, ёки Янгийўл фабрикасининг кўримсиз буюмларини четлаб ўтиб, Рига, Ужгород, Ленинград, Минск корхоналарида тайёрланган мебеллар йўқми, деб сўрашлари ҳам бежиз эмас.

Маҳаллий конструкторлар, рассомлар, технологлар таклиф этган товарларни ишлаб чиқариш ҳам кўнгилдагидек уюштирилган эмас. Шуни ҳам айтиш кераккн, маҳаллий ихтирочилар, технологлар, рассомлар таклиф этган нусхалар ҳали кам. Ижодий кучлар бу ишга кўнгилдагидек жалб этилган эмас.

Аммо саволга жавоб эшитиш пайти келган. Магазинларда харидорларнинг саволларига «Сиз сўраган мол бор», «Марҳамат қилиб танлаб олаверинг» деган жавобларни доим эшитиб турайлик.

Е. ЕФИМОВ,

Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ОЗОД ИНСОН ҚИССАСИ

Қўлимизда икки китоб. Бири ўз китобхонлари қалбига «Фарғона тонг отгунча» асари, рус ва Ғарбий Европа ёзувчиларининг нодир китоблари таржимони сифатида йўл топган Мирзакалон Исмоилийнинг «Озод инсон ҳақида қўшиқ»[1]) жанговар лавҳа ва очерклар тўплами, иккинчиси эса жуда кўп очерк ва ҳикояларнинг автори Суннатулло Анорбоевнинг «Меҳр»[2]) повестидир. Ҳар икки китобда муаллифлар озод инсоннинг мустақил ва гўзал ҳаёт учун курашини таранум этадилар, она-юртимизнинг софдил, довюрак, матонатли ва садоқатли одамлари ҳақида ҳикоя қиладилар. Бу китобларнинг қаҳрамонлари Ватан озодлиги учун жангларда жасорат кўрсатган, тинч қурилиш йилларида онги эскилик сарқитлари билан заҳарланган кишиларга қарши қатъий ирода билан курашган замондошларимиздир.

Улуғ Ватан уруши йилларида Мирзакалон Исмоилий қўлида ён дафтари ва қалами билан жангчилар орасида юриб, даҳшатли жанг - жадалларнинг, шуҳрати сира сўнмас қаҳрамонликларнинг гувоҳи бўлди. Шунинг учун автор ўзбек жангчиларининг фронтда кўрсатган жонбозликларини жуда ҳаётий жанг лавҳаларида тасвирлай олган.

«Озод инсон ҳақида қўшиқ»нинг энг характерли томони унинг жуда ширин тилда иншо этилганидир. Китобдаги лавҳа, очерклар қаҳрамонларининг ҳар бирига хос характер, сўзлашув манераси ажралиб туради, асарнинг оммабоп ва таъсирчан чиққанининг боисларидан бири ҳам шунда. Мирзакалон Исмоилийнинг «Озод инсон ҳақида қўшиқ» китобчаси ўзбек халқининг оға рус, Ватанимиздаги бошқа қардош халқлар билан ёнма-ён туриб кўрсатган қаҳрамонликларининг чиндан ҳам жанговар лавҳаларидир.

Адиб С. Анорбоевнинг «Меҳр» повестида эса ўзбек қизи босиб ўтган машаққатли ва шарафли ҳаёт йўли ҳақида ҳикоя қилинади.

Асардаги адиб илгари сурган ғоя — ўзбек аёлларининг катта ҳаёт йўлига чиқиши учун кураш Мунаввар тимсолида гавдаланган. Мунаввар аччиқ тақдирнинг барча қийинчиликларини бошидан кечирган қиз. Унинг бирдан-бир мураббийси ҳам, йўлбошчиси ҳам она-юрт ва меҳри дарё халқимиздир. Шулар туфайли у етимлик изтиробларини тарк этади, шулар туфайли ҳаётда тўғри йўл топади. Автор қаҳрамонининг камолотга етиш жараёнида зикр этган воқеалар воситасида республикамизда ўзбек хотин-қизларининг озодлиги йўлида олиб борилган жиддий кураш лавҳаларини яхши кўрсата билган.

Повестдаги бир-бирига қарама-қарши қўйилган образлар воқеанинг ривожланиб бориши ва ғоянинг ойдинлашувига хизмат этади. Айниқса Йўлдошнинг онаси ва аммаси образлари бу хонадоннинг қиёфасини яққол очишга ёрдам берган.

Суннатулло Анорбоев ўз китобхонига айтмоқчи бўлган фикрини етказа олган ва жонли ҳамда ҳаётий эпизодлар билан асарнинг қизиқиш билан ўқилишига эришган.

К. САЪДУЛЛАЕВ.

[1]) Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти. — Тошкент — 1965 йил.

[2]) «Тошкент бадиий адабиёт нашриёти. 1964 йил.

САДОҚАТ САТРЛАРИ

Солдат шеърларини ўқиб

Тонг отмоқда. Тўп-тўп юлдузлар бирин-кетин эриб кета бошлади. Шу дамда қаерда денгиз чайқалади, қаерларда ўрмон шовуллайди. Субҳидам сабоси қаердандир анвойи гуллар исини олиб келиб борлиққа атир пуркайди...

Ҳа, булар ҳаммаси тинч, осойишта, лекин мағрур ва салобатли бепоён Ватанимизда содир бўляпти. Тонг отяпти. Лекин... Худди шу лаҳзада узоқ чегарада тун бўйи ана шу осойишталикни, ана шу сокинликни мижжа қоқмай, сергак туриб қўриқлаётган азамат, довюрак, оташқалб чегарачиларимиз бор. Улар дахлсиз она тупроғимизни, ер, сув, гул, ниҳолни, кишиларимиз меҳнати ва фароғатини кўз қорачиғидай қўриқлашмоқда. Ҳаваскор шоир-солдат Собир Нурматов шу ажойиб тонгнинг мафтуни. У «Тонглар» шеърида ёзади:

Меҳрим жўшиб ҳар гал постимда
Сизни уйғоқ кутиб олурман.
Бир умрга оппоқ тонгларим —
Қўриқчингиз бўлиб қолурман.

Тонглар, тонглар — севаман сизни.

Чегарачи! Муқаддас, бепоён юртимизнинг кўз-қулоғи, сергак соқчисидир. Унинг фикру зикри, мақсад-истаги элу юртнинг осойишталиги, халқларимиз тинчлигидир:

Қўлида автомат, қалбида меҳр
Ҳур Ватан ўғлони турар постида,
Изғирин куз-у қиш, жазираларда
Ҳар қарич она ер кўзи остида.
Қўриқлар эл-юртнинг тинчлигин
ҳушёр.

(Худоёр Исмоиловнинг «Чегарачи» шеъридан).

Шундай, улуғвор Ватанимиз кундан-кунга осойишта ва ороийишда экан, элу юртимиз фаровон, халқларимизнинг ҳаёти гўзал, диловар экан — булар ҳаммаси тинчликдан, ижодий меҳнат ва дўстликдан бунёдга келади, камол топади. Уларда Ватан фарзандлари — солдатларимизнинг ҳиссаси бениҳоя каттадир. Шу сабабли ҳаётимизни куйга солиб янгратамиз, ашула қилиб баралла айтамиз.

Ҳар куни редакциямиз республикамизнинг, бепоён Ватанимизнинг турли шаҳарларида, турли чеккаларида ўз гражданлик бурчларини садоқат билан адо этаётган солдатлардан кўплаб хат-хабарлар олиб турибди. Қалб кўзгуси, юрак нидоси бўлган мактублар, садоқат ва меҳр тўла хатлар, жўшқин ва илиқ юрак сўзлари баён этилган шеърий мисралар!.. Уларнинг кўпчилигини ўқиб дилинг яйрайди, руҳинг енгил тортади, ҳавасинг ортади. Нарзулла Сўфиев ўзининг «Солдат хати» шеърида бундай дейди:

Қалбдан чиқиб қалбни қучар
солдат хати,
Йироқлардан елдай учар солдат
хати.
Фарзандига нигорон шод
оналарга —
Қуёш бўлиб, нурлар сочар
солдат хати.

Ҳаваскор Нуриддин Мадаминов денгизчи-матрос. У ўз ватанпарварлик бурчини адо этиш билан бирга шеърий машқлар ҳам қилиб туради. Мана унинг «Солдат севгиси» номли шеъри. «Солдат ўз севгилисини хаёлан ўйлайди, қизнинг жамолини кўз олдига келтиради. Сўнгра, севги, ҳаёт ҳақида баҳс очади:

Нур бўлмаса табиат хазин
тус олар экан,
Дарё оқиб саҳрога гўзаллик
солар экан.
Тоғ макони бўлган-чун азиз
санаркан оҳу,
Соф севги дилда яшнаб, бир умр
қолар экан.

Бундай жўшқин, солдат юрагининг ич-ичидан чиққан илиқ мисраларни С. Воҳидов, Ю. Маҳкамов, Ғ. Жарқинов, Н. Ғаффоров, С. Назаров, С. Тошев, П. Анваров, Б. Донаев, А. Азимжонов, Т. Шокулов, Р. Очилов, О. Эшқувватов, У. Худойқулов, У. Бердиев, Б. Мамарасулов, Т. Иброҳимов, Ў. Абдуллаев, Р. Ҳамроев, Ж. Йўлдошев, И. Раҳматов, Ф. Сирожиддинов, С. Абдуллаев ва бошқа ҳаваскорларнинг партия, Ленин, ҳаёт, тинчлик, она, ёшлик, баҳор, меҳнат, меҳр-садоқат, инсоний бурч каби мавзуларда ёзиб юборган шеърларида ҳам ўқиймиз. Гарчи, бу шеърлар ҳали изланиш даврининг меваси бўлсада, фалсафий фикр, ўткир поэтик тасвир, ёрқин ва нафис бадиий бўёқ етарлича кўринмасада, лекин уларда ёш юракларга мансуб оригиналликка интилиш, ўзига хослик сезилиб турибди.

Лекин, редакциямизга келаётган ҳамма шеърларни ҳам бир хилда яхши ёзилган дея олмаймиз. Яхши шеър — жон озуғи, дейди халқимиз. Бироқ, шундай шеърлар ҳам учраб қоладики, бир қарашда мисралари равон, вазн, қофиялари ўринлидай. Аммо уларда энг муҳим нарса — шеъриятнинг жону-тани бўлган образли фикрлаш, бадиийлик, ҳис-ҳаяжон кўринмайди. Масалан, М. Собировнинг «Ўзбекистон» шеъридаги:

Сенинг табиатинг хилма-хил,
ўлкам,
Боғларинг чаманзор ва гўзал,
кўркам.
Ҳозир хизматдаман Ватаним учун,
Лекин сен ёдимда ажойиб ўлкам.

ёки И. Эркаевнинг «Офарин» шеъридаги:

Мовий осмонни завқ билан кезган
Қўрқмас, довюрак космонавтларга,
Биз, совет жангчилари номидан
қизғин
Табрик, саломларни йўллаймиз
сизга, —

каби мисралар фикримизнинг далили бўла олади.

Поэзиянинг табиати ва характери, мақсади ва вазифалари, қонун-қоидаларини яхши англамасдан туриб, истеъдодни чархлаб бўлмайди. Шу сабабдан ҳам кўпгина шеърлар оддий хабардан фарқ қилмайдиган жумлалар йиғиндисига айланиб қолган. Масалан:

Мен ҳар кун саҳарлаб шу
майсазордан
Меҳнатнинг боғига отилар эдим.
(Р. Жўраевнинг «Қишлоғим» шеъридан).

Жанговар топшириқни бажариш
учун
Кема йўл олди кенг денгизда.
(А. Асқаровнинг «Денгизда» шеъридан).

Келинг дўстлар пахтазорга,
Меҳнат жавлон урмоқда.
Ой юзли чевар қизлар
Сиз билан бизни кутмоқда.
(О. Абдиевнинг «Кутмоқда» шеъридан).

Жондан азиз мени гўзалим,
Сендек гўзал қаерда энди.
(О. Неъматовнинг «Гўзалим» шеъридан).

Бундай мисраларни ҳаваскор солдатлардан Х. Ҳатамов, А. Исматов, Т. Аглоев, Ў. Сулаймонов, К. Убайдуллаев, О. Олтибоев, Х. Бобоёров, А. Файзуллаев, М. Худойбердиев, Т. Ашуров, У. Рўзиматов, Б. Назаров, Т. Нуралиев, Н. Қўзибоев, А. Азизов, Ш. Рашидов, И. Давлатов ва бошқаларнинг шеърларида ҳам учратиш мумкин. Улар ҳали яхши шеър ёзиш учун кўп ўқишлари, устоз шоирларнинг ижодларидан баҳраманд бўлишлари, ўрганишлари, маҳорат ва илмларини оширишлари ва тинмай машқ қилишлари керак.

Хуллас, шеър ёзиш, бадиий ижод қилиш машаққатли, сермеҳнат, шу билан бирга шарафли, завқли соҳадир. Атоқли адибимиз Ойбек «Шеър ёзиш — харсанг тош устида гул ўстиришдек қийин иш», деб бежиз айтмаган. Адабиётга қизиқувчи ҳар бир қаламкаш бу доно гапга доимо амал қилиши лозим.

А. ЮСУПОВ.

ЭНГ ЯХШИ «БИЛЕТСИЗЛАР»

Республикамизда етти ёшдан 17 ёшгача бўлган бир ярим миллиондан кўпроқ пассажир 1 сентябрдан бошлаб қонуний «билетсиз» пассажир бўлиб қолишди. Булар қишлоқ мактабларининг ўқувчилари бўлиб, уларга Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига биноан, уйдан мактабгача ва мактабдан уйгача транспортнинг ҳамма турларида текин юришга ҳақли эканликлари тўғрисида гувоҳнома берилади. Ўзбекистоннинг қишлоқ йўлларида қатнаётган пассажир автобусларининг маршрутлари шунга яраша мосланади. Энди автобуслар ҳар бир мактаб олдида албатта тўхтаб ўтиши керак. Бундан ташқари корхоналар, қурилишлар, совхозлар, турли ташкилотлар ва муассасалар болаларни мактабга элтиб қўйиш учун транспорт берадилар. (ЎзТАГ).

ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЧЎПОНЛАРНИНГ КУЗГИ ИШЛАРИ

Хоразм областининг узоқ яйловларида қўйларнинг кузги жунини қирқиш бошланди. Фермалари Тахтакўпир яйловларида жойлашган қизилқумлик чўпон-чўлиқлар дастлабки кунларданоқ кўп жун қирқиб олишга эришмоқдалар. Масалан, Урганч районидаги Чапаев номли колхознинг коммунист чўпонларидан Худойберган Ражабов ва Ғойиб Ғойибов электр агрегат билан ҳар қўйдан 1800 граммдан юқори сифатли жун қирқиб олмоқдалар. Бу эса топшириқда кўзда тутилганидан 400 грамм кўпдир.

Бу йил Хоразм областининг чўпонлари куз мавсумида қўйлардан 125 тонна жун қирқиб олишга қарор бердилар.

ҒАЛЛА ДАВЛАТГА

Пастдарғом райони ғалла тайёрлаш планини бажарди. Давлат деҳқонлардан 542 минг пуд буғдой ва арпа олди. «Улус» совхози давлатга 281 минг пуд ғалла топшириб, йиллик планни ошириб адо этди. Карл Маркс номли, «Комсомол» ва бошқа колхозлар ҳам ортиқча буғдойни сотишга киришдилар.

МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН ПУНКТЛАР

«Қарноб», «Нурота», Ленин номли ва «Ғозғон» совхозларида қўй жуни йириклаштирилган пунктларда қирқилмоқда. Дала шароитида ишлайдиган ўзига хос ана шундай заводларда ювиш хонаси, жун қирқиш зали, сортларга ажратиш ва пресслаш цехлари бор. Бу ерда жун дастлабки ишловдан ўтади ва тойланади.

Самарқанд областидаги ихтисослаштирилган қоракўлчилик хўжаликларининг ҳаммаси ҳозир қўй жунини қирқадиган механизациялашган пунктларга эга.

ХИМИЯВИЙ ДОРИЛАШ

Мирзачўл пахта далалари устида қишлоқ хўжалик авиациясининг самолётлари пайдо бўлди. Жиззах ва Сирдарё районларидаги колхоз ва совхозларнинг пахтазорларида ғўзаларни химиявий дорилаш бошланди.

Авиаторлар икки ҳафта давомида Сирдарё областидаги барча пахта далаларида ғўзаларнинг баргини тўкдиришлари лозим. Лекин уруғлик майдонлар бундан мустаснодир.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ*да* *босилгандан кейин*

«НЕГА ИМИЛЛАЙСИЗ»

«Совет Ўзбекистони»нинг шу йил 19 август сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Андижон областида пахта териш машиналарини ремонт қилиш, уларни йиғим-теримга тайёрлаш ишлари ғоят суст бораётганлиги, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси раҳбарлари бу муҳим ишга бепарво қараётганликлари танқид қилинган эди. Ўзбекистон КП Андижон область комитетидан олинган жавоб хатида бундай дейилади:

— Мақола область партия комитетининг бюросида муҳокама этилди. Унда келтирилган фактлар тўғри деб топилди. Область қишлоқ хўжалик бошқармасига, «Узсельхозтехника»нинг область бирлашмаси раҳбарларига, район партия комитетлари ва ижроия комитетларига машина теримига ажратилган участкаларни текшириб чиқиш вазифаси топширилди.

● ● ● ●

УНУТИЛАЁТГАН РЕЗЕРВ

Фарғона областининг колхоз ва совхозлари бу йил давлатга 14 минг 600 тонна гўшт сотиш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилганлар. Чорвадорлар шу рақамни тилга олмасдан илгари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, мажлис ва йиғилишларда муҳокама этишган. Ўшандан буён бир неча ой ўтиб кетди. Лекин гўшт тайёрлаш ва давлатга топширишда сезиларли силжиш бўлмаётир. Гўшт топшириш плани июль ойининг охиригача ярмига ҳам етказилмади.

Область колхоз ва совхозлари колхозчилардан ҳамда совхозларнинг ишчиларидан ёш молларни сотиб олиб, бўрдоқига боқиш каби муҳим резервга дуруст эътибор бермаётирлар. Тўғри, айрим хўжаликлар гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг ана шу резервидан оқилона фойдаланиб, яхши натижаларга эришяптилар. Бунга мисол қилиб Олтиариқ районидаги «Комсомол» колхозини кўрсатиш мумкин. Колхоз бундан бир неча ой илгари аҳолидан 60 бош ёш қорамол сотиб олган эди. Моллар яхши боқиб семиртирилиб, гўшт учун топширилди. Колхоз гўшт топшириш йиллик планини бажариш арафасида турибди.

Афсуски, Олтиариқ районидаги бошқа хўжаликларда ана шундай қилинмаётир. Район бўйича якка тартибда хўжаликлардан 2841 бош ёш қорамол сотиб олиниши керак. 1 августга қадар бор-йўғи 600 бош мол сотиб олинди. Агар қолган қорамоллар ҳам ўз вақтида сотиб олиниб, ҳар бири 250 килограммга етказиб семиртирилиб, сўнгра гўшт учун топширилганда район ҳозиргача 330 тоннадан зиёдроқ гўшт берган бўлур эди. Бу, йиллик планнинг 70 процентини ташкил этарди. Бироқ, шундай қилинмаганлиги оқибатида гўшт топшириш плани 50 процент ҳам бажарилган эмас.

Олтиариқ районидаги колхозлар аҳолидан ёш қорамолларни сотиб олиш ўрнига ўз қўлларидаги қорамолларни ҳам бракка чиқариб, бозорга сотиб юбормоқдалар. Ярим йил ичида 143 бош қорамол сотиб юборилди. Сўқимга боқилаётган қорамоллар яхши парвариш қилинмайди. «Риштон» ва «Сўх» совхозлари олти ой давомида 463 та қорамолнинг ҳар бирини 208 килограммга етказиб гўшт учун топширди. Бу кондицияда кўрсатилганидан 42 килограмм камдир. Натижада 20 тонна кам гўшт топширилди.

Охунбобоев районида ҳам аҳолидан қорамол сотиб олиш яхши уюштирилмаган. Пландаги 2286 ўрнига энди минг бошдан зиёдроқ қорамол сотиб олинди. Бунинг учун колхозларга катта маблағ ажратилган. Лекин 7 ой мобайнида Ленин номли, «Правда», «Ўзбекистон», Карл Маркс номли ва бошқа колхозлар ҳам аҳолидан бирор бош ёш қорамол сотиб олганлари йўқ.

Колхозларда — ёш қорамол йўқдир, деб ўйларсиз. Асло ундай эмас. Шу йилнинг 1 январига қадар район колхозларида 12314 бош қорамол бўлган бўлса, колхозчиларнинг эса 17 минг бош қорамоли бор эди. Колхозчилардан қорамол сотиб олиш иши билан чинакамига шуғулланилмаётганлиги сабабли гўшт топшириш юзасидан белгиланган топшириқлар қониқарсиз бажарилмоқда.

Районда қаровсизлик оқибатида ярим йил давомида 260 бош қорамол нобуд бўлди. Бу 65 тонна гўшт йўқотилди деган гап. Лекин бу ҳеч кимни ташвишга солмаётир.

Қўқон группа районларидаги колхоз ва совхозлар гўшт тайёрлашда орқада қоляптилар. Биргина Киров районидаги хўжаликларда якка тартибда мол асраётган кишиларнинг 19 минг бош қорамоли бор. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари ортиқча қорамолларини сотишни истайдилар. Аммо баъзи совхозларнинг раҳбарлари «пул етишмайди», деган баҳона билан ёш қорамолларни сотиб олишни пайсалга соляптилар. Бу ишда область қишлоқ хўжалик бошқармаси ҳам айблидир. Чунки, у колхоз ва совхозларнинг оборот маблағларини кредит ҳисобидан тўлдириб турмаётир.

Фарғона областида аҳолидан ёш қорамолларни сотиб олиб, сўқимга боқиш — гўшт етиштиришнинг муҳим резерви ҳисобланади. Фактлардан кўриниб турибдики, ана шу резервдан ёмон фойдаланилмоқда.

Я. ГУМЕННИЙ.

ЖУРНАЛЛАР САҲИФАЛАРИДА

ПАХТАКОР ВА АГИТАТОР

...Олтин куз—Ўзбекистон далаларида йиғим-терим палласи бошланди... Тайёрлов пунктлари томон бораётган карвонларнинг кети узилмайди... Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети идеология бўлимининг журнали — «Агитатор блокноти»нинг 24-сони ана шундай сўзлар билан бошланади.

Деҳқоннинг пешана тери, юрак қўри ва саховати билан далаларда мўл «оқ олтин» бунёдга келди. Мана, уни йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш мавсуми бошланди. Бу даврда пахтакор ва механизатор бир ғайратига ўн ғайрат қўшиб ишлаши керак. Колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотлари ўз фаолиятларини ҳар қачонгидан ҳам кучайтиришлари, дала меҳнаткашлари ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни намунали йўлга қўйишлари зарур. Бу соҳада агитколлективлар ва уларнинг аъзолари партия ташкилотларига яқиндан ёрдам беришлари керак. Журналдаги мақолаларнинг асосий мазмуни бу.

Журналнинг янги сонида СССР Министрлар Советининг «Пахта етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришдан колхоз ва совхозларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш тўғрисида»ги қарори, «Агитатор йиғим-теримда» сарлавҳали редакцион мақола босилган.

Республикада хизмат кўрсатган агроном Г. Рижевскийнинг «Суҳбат учун материаллар» рубрикаси остида берилган «Оқ олтин» — давлат омборига!» сарлавҳали мақоласида пахтанинг мамлакатимиз халқ хўжалигида тутган аҳамияти, ундан нималар олиниши ҳақида жуда характерли мисоллар келтирилган. Унга илова қилинган расм-плакатда бир тонна пахтадан 7.200 метр газлама, 54 минг ғалтак ип, 360 килограмм линтер пахта ва 110 килограмм мойдан ташқари, яна 180 килограмм шелуха, 260 килограмм кунжара, 16 килограмм совун олиниши кўрсатилган.

Бу йил республика механизаторлари 1 миллион тонна пахтани машиналарда теришга сўз берганлар. Журналнинг алоҳида саҳифасидаги расм-плакат шунга бағишланган. «Биласизми?» рубрикаси остида берилган махсус саҳифада Бобкент районидаги «Ленинград» колхозининг механик-ҳайдовчиси, республикада хизмат кўрсатган механизатор, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мукаррам Қандова бу йил 120 тонна пахта териш мажбуриятини олганлиги, у 40-45 теримчининг ишини бажариши, колхозга қўлда терилган бир тонна пахта 30 сўмга, машинала терилган бир тонна пахта эса 5 сўмга тушиши, ўртоқ М. Қандова мавсумда 120 тонна пахта терса хўжаликка 3 минг сўм фойда келтириши ва бу пулга битта янги терим машинаси сотиб олиш мумкинлиги айтилган.

Сирдарё область Киров районидаги «Партия XX съезди» совхози коллективи комплекс механизацияни дадил жорий этиб, ҳосил йиғим-теримида машиналардан кенг фойдаланиб, пахта етиштиришни кўпайтириш, рентабелликни оширишда йил сайин қувончли натижаларга эришмоқда. Бу йил хўжалик механизаторлари 6.500 тонна ёки ялпи ҳосилнинг 75 процентини машиналарда териб бериш мажбуриятини олишган. Бу рақамлар совхоз бош агрономи С. Бекситов билан қилинган суҳбатда келтирилган.

«Мамлакатга аъло сифатли пахта берайлик» сарлавҳали мақолада колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, бригада бошлиқларига пахтани сортларга ажратиб теришни ташкил этиш, давлатга юқори сифатли пахтани кўпроқ сотиш юзасидан нималар қилиш кераклиги ҳақида маслаҳатлар берилади. Журналда «Агитаторнинг ён дафтарига», «Агитаторга ёрдам», «Агитаторнинг календари» рубрикалари остида ҳам қизиқарли материаллар босилган.

СОВЕТЛАР *МАМЛАКАТИДА*

ТЎҚИМАЧИЛИК ГИГАНТИ

ДУШАНБА. Душанба тўқимачилик комбинатида йилига 40 миллион метр ип-газлама берадиган учинчи тўқув фабрикаси қурилиб бўлди. Дастлабки бир минг станок йил охирида ишга туширилади.

Душанбадаги тўқимачилик комбинатининг қудрати етти йиллик ичида уч мартадан кўпроқ ўсди. Бу ерда яқинда Ўрта Осиёда энг йирик бўлган 136 минг урчуқли йигирув фабрикаси маҳсулот бера бошлади, тўқилмаган материаллар цехи ҳам ишга туширилди.

ҲОВУЗХОН СУВ ҚАБУЛ ҚИЛМОҚДА

МАРИ. Қорақумдаги сунъий денгиз — Ҳовузхон ўз сувини далаларга берди. Сув омбори қайтадан тўлдирилмоқда. Бир кеча-кундузда бу ерга Қорақум каналидан Аму дарёнинг бир миллион кубометр суви келиб турибди. Яқин йилларда Ҳовузхон сув омборининг ҳажми 1,5 миллиард кубометрга етади.

КАРТОШКА ТАШИЙДИГАН КОНТЕЙНЕРЛАР

ОРЕХОВ, (Запорожье области), «Орсельмаш» заводи картошка ташиш ва сақлаш учун икки ярим минг контейнер тайёрлади. Ҳар бир контейнерга 450 килограмм картошка сиғади.

ЯНГИ ХИЛ ГАЗЛАМА

МОСКВА, «Трёхгорная мануфактура» комбинатида эркаклар учун кўйлаклик оригинал газлама тўқиш ўзлаштирилди. «Понедельник» деб аталган бу газлама вискоза шойиси билан пахта аралашмасидан тайёрланган. «Торжественная» номли чиройли кўйлаклик газлама байрам кунларида кийиш учун мўлжалланган. Бу газламани пахтанинг энг яхши сортларидан тайёрланган иплардан тўқимоқдалар.

(ТАСС).

ИРМОҚЛАР

Шода-шода кўсакларнинг лабларида ханда. Қуёш нурида жимирлаган толалар пахтакор қалбидек беғубор.

Пайкаллардан теримчи қизларнинг шодон кулгиси эшитилади. Бу кулги жилваларини биз Бўка далаларида кўрдик. Тимирязев номли колхознинг миришкорлари бултур планни тўлдириб, бу йилга янада улкан режалар тузиб олишганди. Энди ана шу эзгу орзуларнинг рўёбга чиқиш палласи бошланди. Район биринчи карвони билан давлат омборига 300 тонна дурдона тўкди. Тимирязевчилар эса шу карвонга йиллик планнинг уч проценти миқдорида ҳисса қўшдилар.

Мана, комплекс механизациялашган звено бошлиғи Абдуқодир Хўжаев пайкал оралаб боряпти. Энди бу ерда бригада деган сўз эшитилмайди. Звеноларнинг ҳаммасига механизаторлар раҳбарлик қилишади. Иш унумли, сифатли, тежамли бўляпти.

Беш панжасида гавҳар тутган чаноқлар Абдуқодирга қанчалик қувонч бахш этаётгани унинг юз-кўзидан сезилиб турибди.

— Сув етишмади бу йил, — оғир сўлиш олди йигит, — яна бир марта суғорганимизда борми, нақд уч центнердан қўшимча ҳосил олардик.

Пайкал четидаги тахтача ёнида тўхтадик. Унга қуйидаги сўз ва рақамлар битилган: Звено майдони 37 гектар. План гектар бошига 21,5, мажбурият 30 центнердан.

— Кўсакларнинг ўзи центнерлар ҳақида ҳикоя қилади, — дейди звено бошлиғи, — 30 центнердан бўлади. Лекин, масаланинг муҳим томони бунинг ўзигина эмас. Пахта нима эканини энди етти ёшдан етмиш ёшгача — ҳамма билади. Шунчаки эмас, балки мўл, арзон ва аъло сифатли пахта етиштиришимиз керак. Бир центнер пахтанинг таннархини пландаги 22 сўм ўрнига 13 сўмга туширмоқчимиз. Биласизми, бунинг маъноси нима? Бу — пахтакорнинг моддий манфаатдорлиги. Унинг ширин тўй-томошаси. Дастурхонининг тўкинлиги.

Ҳар йили колхозга шаҳардан юзлаб ҳашарчилар чақирилади. Қанча чиқим, қанча харажат керак бунга! Студентлар ўқишдан қолиб кетишганидан ҳақли равишда ранжишади. Пахтакорлар бу ҳақда ҳам бош қотиришяпти. Абдуқодир пахта терими арафасида бўлиб ўтган мажлис ва раиснинг сўзларини эслади:

— Ўтган йили пахта терадиган машиналаримиз 22 та эди. Бу йил ўнта янги машина сотиб олдик. Ҳар бир машина юз теримчининг ишини бажаради. Ўнта агрегат эса мингта ҳашарчининг ўрнини босади. Демак, колхозда ҳашарчига энди эҳтиёж қолмайди.

Ўтган йили ҳосилнинг ярми «пўлат этак»лар билан йиғиб олинган эди. Бу йил 1100 гектар ернинг 800 гектаридаги ҳосил машиналарда терилади. Республикада хизмат кўрсатган механизатор Мария Ковалева, ўтган йили 80-90 тоннадан «оқ олтин» терган Чўли Нарзиев, Мирзамурод Дўстов каби механизаторларнинг ибратли ишлари ўнлаб ёшларни техникани эгаллашга отлантирди. Ҳозир 32 «зангори кема» дарғаси бор. Яна беш йигит ва қиз билим юрти ва курсларда ўқияпти.

Абдуқодир тутган ён дафтарда ҳам, раиснинг йиғим-терим тадбирлари қайд қилинган кундалигида ҳам, бухгалтерияда ҳам сиз рақамларга дуч келасиз. Жонсиз ва оддий рақамлар қанчадан-қанча жасорат, қанчадан-қанча изланиш, қанчадан-қанча янгиликлардан сўзлайди сизга.

— Манови қизларимиз мавсумда ўн тоннадан пахта теришга сўз беришган, — деди звено бошлиғи эгатларга шўнғиб дурдона тераётган Мусаввар Эшмуродова, Равшаной Файзиева, Маърифатхон Холиқоваларга ишора қилиб.

— Куни кеча икки тонна «оқ олтин» топширдик, — сўзида давом этди Абдуқодир Хўжаев. — Ўттизинчи сентябргача олган мажбуриятимизни бажарамиз.

Рақамлар бизга ёқимли туюлди. Бу жанговар рақамлар, яна қанчадан-қанча рақамлар бирлашиб уч миллион олти юз эллик минг тонналик улкан хирмонни қад кўтартиради. Хўжаликдаги йигирма тўрт звено эса колхоз барака дарёсининг олтин ирмоқларидир.

М. ҚЎШОҚОВ.

„Ташсельмаш" заводининг меҳнат аҳли пахтакорларга мумкин қадар кўпроқ «зангори кема»лар тайёрлаб бериш тадбирларини кўрмоқдалар. Суратда: тайёр маҳсулотлар майдончасида ишловчи энг яхши слесарлардан бири Хайриддин Марайимов. У корхонада янги тайёрланган пахта териш машиналарини жўнатишга ҳозирлаяпти.

В. Сироткин фотоси.

ЁШ ПАХТАКОРЛАР

Қарши районининг Муғлон қишлоғидаги Карл Маркс номли ўрта мактаб ўқувчиси Нормурод Эргашев бошлиқ ўқувчилар бригадаси мактабнинг 8 гектарлик тажриба участкасида мўл ҳосил етиштирди. Ёш ватанпарварлар пахтани уюшқоқлик билан йиғиб-териб оляптилар. Ҳозиргача ҳар гектар ердан 18 центнердан юқори сифатли «оқ олтин» териб олинди ва план муваффақиятли адо этилди.

Ўқувчилар бригадаси аъзолари гектаридан яна 15 центнердан «оқ олтин» териб олишга сўз беришди.

Озодалик ва саломатлик ойлиги

УМРИМ УЗАЙСИН ДЕСАНГИЗ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Озодалик ва саломатлик ойлиги» ўтказиш ҳақидаги қарори муносабати билан Ўзбекистонда катта ишлар олиб борилмоқда. Шаҳар ва қишлоқларда озодалик учун умумхалқ юриши кучайиб кетди.

Ойлик давомида олиб борилаётган умумхалқ ишига медицина ходимлари ҳам ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улар завод-фабрикаларда, жамоат ташкилотлари, колхоз ва совхозлар, ўқув юртларида ва маҳаллаларда совет медицина фани муваффақиятлари ҳақида, турли касалликларнинг олдини олиш тўғрисида лекциялар ўқимоқдалар, аҳолига озодаликнинг аҳамиятини тушунтирмоқдалар.

Шаҳар ва қишлоқларимизнинг озода сақланиши турли юқумли касалликлар, аввало ошқозон-ичак касалликларига қарши курашнинг муҳим омилларидандир. Ҳар турли чиқинди ва ахлатлар пашшаларнинг уяси бўлибгина қолмай, микробларнинг кўпайиши учун озуқа бўлиб ҳам ҳисобланади. Шундай экан, аҳоли яшайдиган, дам оладиган ва овқатланадиган жойларни озода сақлаш билан юқумли ичак касалликларининг тарқалишига йўл қўймаган бўламиз.

Шаҳар ва қишлоқларимизни тоза, кўркам қилиш, уларнинг санитария ҳолатини намунали даражага кўтариш, ободончилик ишларини кенг йўлга қўйиш — бутун жамоатчиликнинг жонажон ишидир. Лекин биз киши сиҳат-саломатлигига бутунлай зид ҳолларга ҳам дуч келамиз. Масалан, Тошкентдек улкан ва гўзал шаҳримизда ҳам баъзан кўнгилсиз ҳодисалар учраб туради. Талайгина маҳалла ва кўчаларда уйилиб ётган ахлатлар ўз вақтида олиб кетилмайди. Жумладан, серқатнов Уйғур кўчасининг бир неча ерида ахлатлар сочилиб, кўчанинг ҳусни-жамолини бузади. Баъзи ахлат тўдаларининг худди трамвай, троллейбус, автобус остановкаларида бир неча кунлаб уйилиб ётишига тоқат қилиш мумкинми, ахир! Бу кўчанинг қиёфасини бузишдан ташқари турли юқумли касалликларнинг тарқалиши учун ҳам қулай шароит туғдириб беради-ку!

Модомики, ҳозирги вақтда «Горочистка» жойлардаги ахлатларни тўплаш учун етарли миқдорда қопқоқли яшикларга ва бу ахлатларни олиб кетиш учун транспорт воситаларига эга эмас экан, бундай тақдирда кўча ва майдонларга ахлатларни чиқариб тўкишдек ҳолатга ҳозирча йўл қўймаслик керак. Бу ўринда Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигидаги айрим ўртоқларнинг ахлатларни заявкасиз олиб кетиш ҳақида таклиф этган тавсияларини ҳозирча ҳамма жойда амалга ошириш мумкин эмаслиги ўз-ўзидан маълум. Бас, шундай экан, яшик ва транспорт кам бўлган жойларда ахлатларни хонадонларда вақтинча сақлаб туриш маъқул.

Тошкент ҳақиқатан ҳам гўзал шаҳар: у йилдан йилга кенгайиб, кўркам бўлиб бормоқда. Чиройли кўчалари, хушманзара парк, сквер ва хиёбонлари ҳар бир тошкентликни ва меҳмонларни қувонтиради. Аммо шундай гўзал шаҳримиздаги айрим нуқсонлар киши дилини хира қилади. Жумладан, шаҳарнинг баъзи жойлари канализация ва водопровод тармоқлари билан ҳали деярли таъминланмаган. Айрим ерларда кун иссиқ бўлган пайтларда водопровод суви етишмайди. Натижада аҳоли ариқ сувидан фойдаланишга мажбур бўлади. Шаҳар хўжалигининг раҳбар ходимлари шаҳарни етарли даражада канализация ва водопровод тармоқлари билан таъминлаш зарурлигини яхши тушунадилар. Бунга ҳеч қандай шубҳамиз йўқ. Мен врач бўлганлигим учун шаҳар аҳолисини етарли даражада тоза сув билан таъминлаш, канализация тармоқларини кенгайтириш, қилиниши лозим бўлган муҳим ишларнинг энг муҳими эканини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Модомики, халқ саломатлиги учун курашга бел боғлаган эканмиз ана шу муҳим вазифа диққат-эътиборимизда турмоғи лозим. Ҳукуматимиз уй-жой қуриш, шаҳар ва қишлоқларнинг ободонлиги учун жуда кўп маблағ ажратмоқда. Тошкент ва республикамизнинг бошқа шаҳарларида кишини ҳайратда қолдирадиган катта-катта ишлар амалга оширилаётир. Бунга Чилонзор, Оқтепа массивлари мисол бўла олади. У ерларда қисқа муддатда гўзал шаҳарча барпо этилдики, бу билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Шундай экан, аҳолини тоза сув билан таъминлаш ва канализация тармоғини кенгайтириш учун ҳамма имкониятларга эгамиз.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг қарори асосида ўтказилаётган «Озодалик ва саломатлик ойлиги» муносабати билан шаҳарда биринчи навбатда водопровод-канализация ишлари авж олади, деган умиддамиз.

Яна бир масалага шаҳар хўжалиги раҳбар ходимларининг диққатини жалб қилмоқчимиз. Шаҳримизда кўпчилик фойдаланадиган санузел (ҳожатхона)лар жуда кам. Бу эса ўз навбатида шаҳарнинг ифлосланишига сабаб бўлмоқда. Ахир, Москва, Ленинград, Киев каби шаҳарларда бу масала жуда яхши ҳал этилган-ку! Бизда эса аксинча. Нега Тошкентда канализация тармоғига уланган санитария ва гигиена талабларига жавоб берадиган санузеллар қурилмаяпти?

Пойтахтнинг хушманзара боғ-роғлари, сквер ва хиёбонларининг ҳуснини чанг бўғиб туради. Бу нарса худди ёқаси кир шойи кўйлак кийган кишини эслатади. Тўғри, шаҳарда супурадиган ва сув сепадиган машиналар кам. Ахир, сув сепадиган машиналар йўқ вақтларда ҳам ҳамма кўчаларга сув сепилар эди-ку! Одамлар ҳозир ҳамма ишни машина бажарсин, деб ўзлари четда турадиган бўлиб қолдилар. Наҳотки, ариқларда ҳайқириб сув оқиб турса-ю, шаҳарда чангни йўқотиш ечилмайдиган муаммо бўлса. Менимча бу ишга бутун аҳоли, жамоатчилик астойдил киришиши керак. Ҳар бир хонадон ўз уйи атрофига сув сепса, супурса бу қийин иш эмас, албатта. Катта кўчаларга эса машиналар сув сепса масала осон ҳал бўлади.

Республикамизда ўтказилаётган озодалик ва саломатлик ойлиги муносабати билан уй-жой, кўча ва хиёбонларни тозалаш ишлари кенг йўлга қўйиляпти. Халқимиз саломатлиги ҳақида ўйлар эканмиз, ана шу ойлик муносабати билан бошланган ишни бундан кейин ҳам узлуксиз давом эттирмоғимиз лозим. Фақат шундай қилганимиздагина янада яхши натижаларга эришган бўламиз. Киши учун сиҳат-саломатлик ҳамиша керак. Binобарин, озодалик учун курашни, санитария ва гигиена қоидаларига амал қилишни кундалик вазифамиз деб билмоғимиз лозим. Бу муҳим ишда актив қатнашиш республикамизда яшаётган ҳар бир кишининг инсоний бурчидир. Ана шундай бўлганидагина шаҳар ва қишлоқларимиз озода ва чиройли бўлади, аҳоли учун яшашга, ишлашга ва дам олишга яна ҳам яхши ва қулай шароит яратилади. Кишиларимизнинг умри янада узаяди.

В. МАЖИДОВ,
Тошкент медицина институти юқумли касалликлар кафедрасининг мудири, медицина фанлари доктори.

ТОВУҚЛАРНИНГ «ЖОНИ»

ТАШАББУС, ТАЖРИБА

◆ ◆

Ишонасизми, мана бу ажойиботга? Ҳақиқатан ҳам ажойибот. Бир паррандачилик фермасида тухум берадиган товуқлар сони битта ҳам кўпаймагани ҳолда бу йил 7 ойда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан салкам икки баравар кўп тухум етиштирилибди! Икки баравар-а! Ҳазилакамми?! Шунга ишонасизми?..

Бу Охунбобоев район колхозлараро бўрдоқичилик базасининг паррандачилик фермасида рўй берган воқеа. Мана, фактлар ҳикоя қилсин. Фермада 13 минг 300 та тухум берадиган товуқ бор. Ўтган йили ҳам шунча экан. Паррандачилар бу йил 4,5 ойдаёқ бир миллион донадан ортиқ тухум тайёрлаб, йиллик планни ошириб бажариб қўйишди. Ўтган йили олти ойдагина ярим миллион дона тухум тайёрланган экан. Тухумнинг таннархи арзонлашганини айтмайсизми! Ҳар 10 та тухум 40 тийинга тушибди. Бу — ўтган йилдагидан қарийб 20 тийин арзондир. Ўтган йили ҳар бир товуқдан йил давомида 100 тадан тухум олинган бўлса, бу йил ҳозиргача юзтадан ошиб кетди. Ферма паррандачилари йил охиригача яна ҳар бир товуқ ҳисобига 45 тадан тухум тайёрлаш мажбуриятини олишди. Қандай қилиб дейсизми? Эшитинг бўлмаса.

Ҳеч кўрганмисиз зовурлар, коллекторлардаги сувлар юзини бир текис қоплаб ётадиган қўнғироқ-қўнғироқ баргли ям-яшил сув ўтини? Одамлар негадир унга «қоратезак» деб ном беришган. Баъзилар шолпиллоқ ўт дейишади ҳам. Шу ўт товуқларнинг «жони» экан. Шунақанги севиб ерканки, асти қўяверасиз. У жуда тўйимли озуқа ҳам экан. Шундай ўтни чўқилаб еган товуқларнинг этига эт, тухумига тухум қўшилар экан. Кунора тухум қиладиган товуқлар ҳар куни росмана тухум бера бошларкан. Колхозлараро бўрдоқичилик базасининг паррандачилик фермасида шундай қилишяпти. Товуқлар анз шу ёввойи ўт билан боқиляпти. Товуқбоқарлар муваффақиятининг сири шунда экан.

Ҳар ишнинг бошлаб берувчиси бўлганидек, бу янгиликнинг ижодкори ҳам бор. У — товуқбоқар Елена Шинкова. Ўз уйидаги товуқларни бир ойча шу ўт билан боқиб кўриб, ёввойи ўтнинг мўъжизасига обдан ишонгач, у бу янгиликни бутун фермага дадил ёйиш ҳаракатига тушибди. Аввал бу янгилик ҳақида бўрдоқичилик базасининг директори Боқижон ака Пўлатов билан зоотехник Носиржон Шамсиддиновларга маслаҳат солибди. Улар ишонишмабди. Елена Петровна уларни қўярда-қўймай бу ўтни аввал ўз боқимидаги товуқларга бериб кўришга рухсат олади.

Елена хола ана шу кўк ўтдан тўплаб келиб ҳар куни ўз боқимидаги товуқларга икки маҳаллан бера бошлайди. Уларга ҳар куни бир марта дон ва бошқа озуқалар ҳам бериб туради. Кўп вақт ўтмай товуқларнинг этига эт қўшилаётганлиги, тухуми кўпаяётгани сезилиб қолади. Тайёрланган тухумнинг таннархи анча арзонга туша бошлайди.

Буни кўрган Мария Костенко ва Аҳмаджон Абдураҳмонов каби товуқбоқарлар ҳам унга эргашишади. Ўз боқимларидаги товуқларга сув ўти сола бошлашади. Тез орада бу янгилик бутун фермага ёйилади. База дирекцияси зовур ва коллекторлардан ана шу ўтни йиғиштириб келиб, фермани доимий таъминлаб туриш мақсадида Абдуғаффор Эргашев бошлиқ махсус бригада ташкил этади. Ишчи кучлари ва транспорт ажратади. Улар ҳар куни 5 тоннага етказиб кўк ўт йиғиштириб келиб, товуқбоқарларга топшириша бошлашади. Яқинда янгилик ижодкори Елена Шинковани ферма коллективи иззат-ҳурмат билан пенсияга узатиб қўйишди. Унга 85 сўм миқдорида ойлик пенсия тайинланди. Ҳозир у меҳнатининг роҳатини кўряпти.

— «Қоратезак» ўти таркибида, — дейди бўрдоқичилик базасининг директори ўртоқ Б. Пўлатов, — товуқларнинг соғлом ўсиши ва сертухум бўлиши учун энг керакли каротин, фосфор ва кальций моддалари кўп экан. Авваллари паррандалар озиғига майдаланган тухум пўчоғи, чиғаноқ, суяк уни, оҳак, балиқ ёғи ва шу каби минерал моддалар аралаштириларди. Юқоридаги ўтни товуқларга бера бошлаганимиздан буён ана шу минерал моддаларга эҳтиёж қолмади. Ўтган давр ичида биргина балиқ ёғининг ўзидан 500 килограммдан кўпроқ тежаб қолдик.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошириш мақсадида алоҳида ташаббус кўрсатиб ишлаётган паррандачилар ҳар куни 7-7,5 минг дона тухум тайёрлашга муваффақ бўлишаётир. Айрим кунларда бу кўрсаткич 8,5-9,5 минг донага етмоқда.

Бўрдоқичилик базаси паррандачиларининг тажрибаси бошқалар учун яхши ибрат. Ҳозир Қува, Киров, Олтиариқ районлари ва Фарғона паррандачилик фабрикаси товуқбоқарлари уларнинг тажрибасига амал қилиб, қувончли натижаларни қўлга киритишаётир. Ана шу районлар йиллик тухум тайёрлаш планини беш-олти ойдаёқ бажариб қўйиб, ҳозир келгуси йил ҳисобига тухум тайёрлаётирлар. Область бўйича ҳозир ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бир неча юз минг дона кўп тухум тайёрланди. Буни товуқ боқишдаги янги усулнинг самараси дейиш мумкин.

Ўлкамизда зовур ва коллекторлар кўп. Уларда қишин-ёзин «қоратезак» ўсиб ётади. Қани эди, ҳамма ерда Фарғонадагидек ана шу ўтни махсус тайёрлаш бригадалари ташкил этилса, товуқлар шу тўйимли озуқа билан боқилса. Мутахассислар шу ҳақда ўйлаб кўришса, аниқ рацион белгилаб беришса яна ҳам ажойиб иш бўларди.

Қ. ШОДМОНОВ,
«Коммуна» газетасининг ходими.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Оламда НИМА ГАП

- Салтанат кенгашининг мажлисида
- *АҚШ бу йил атом бомбасини ўн саккиз марта синовдан ўтказди.*
- Америка ёшлари Вьетнамда олиб борилаётган урушни қораламоқдалар.

Пахта экспертларининг съезди

ВАРШАВА, 2 сентябрь. (ТАСС). Гдиняда пахта экспертларининг халқаро съезди ўз ишини тамомлади. Съездни пахта бўйича Гдиня арбитраж палатаси чақирди. Съезд ишида Болгария, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси, Югославия, Руминия, Венгрия, Совет Иттифоқи ва Польша вакиллари иштирок этдилар.

ПАП агентлигининг хабар беришига кўра, Гдиниядаги учрашув пахта бўйича арбитраж палатасининг иши билан танишиш имконини берди. Бу палата Марказий ва Шарқий Европада шу хилдаги бирдан-бир муассаса бўлиб, арбитраж билан бир қаторда мутахассислар тайёрлаш масалалари ва лаборатория тадқиқотлари билан ҳам шуғулланади.

Король саройида кенгаш

АФИНА, 2 сентябрь. (ТАСС). Кеча Афинадаги король саройида салтанат кенгашининг мажлиси бўлди. Мажлисда собиқ бош министрлардан 11 киши ва парламентда вакиллари бўлган сиёсий партияларнинг раҳбарлари қатнашди.

Мамлакатдаги аҳволни нормаллаштириш ва дарҳол ялпи парламент сайлови ўтказиш учун энг изчиллик билан курашаётган Греция бирлашган сўл демократик партиясининг вакилигина мажлисга таклиф қилинмади.

Кенгаш мажлиси бугун давом эттирилади.

Афинадаги сиёсий кузатувчиларнинг фикрича, шу нарса эҳтимолдан ҳоли эмаски, салтанат кенгаши «сарой ҳукумати» тузишга учинчи марта уриниб кўриш мақсадида чақирилган бўлса керак.

Салтанат кенгаши мажлис қилаётган бир пайтда Афинанинг марказида ёшларнинг минг кишилик намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари «сайлов» деган сўзни такрор-такрор хитоб қилдилар.

Жанубий Вьетнам. АҚШ денгиз пиёда аскарларидан яна 18 киши уруш зинасининг охирги босқичига қадам қўйди. Улар ўзларининг курол дошларига милтиқ ва каска, қариндош-уруғларига эса қайғу ва кўз ёшлари қолдириб кетдилар. Суратда: Да-Нангдаги 3-полк денгиз пиёда аскарлари ўлдирилган қуролдошлари билан видолашмоқдалар.

АП-ТАСС телефотоси.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ 19-СЕССИЯСИ ЁПИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 2 сентябрь. (ТАСС). Кеча Бош Ассамблеянинг 19-сессияси ўзининг якунловчи мажлисига тўпланди. Маълумки, сессиянинг ўтган даврида Бош Ассамблея ўз вазифасини бажара олмаган ҳамда унинг бутун ҳаракати асосан БМТ аъзоси бўлган баъзи давлатлар томонидан ташкилот уставини бузиш натижасида сунъий равишда вужудга келтирилган қийинчиликларни бартараф этишга қаратилган эди.

Бироқ, сессиянинг охирига келиб, БМТнинг «тинчликни сақлаб туриш» операциялари билан шуғулланувчи комитети энг муҳим проблемалар юзасидан умумий бир битимга келинишига муваффақ бўлди. Жумладан, комитет Бош Ассаблея ўз ишини ўзининг процедура қоидаларига мувофиқ равишда нормал давом эттира беради ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фавқулодда қуролли кучларига ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Конгодаги операцияларига нисбатан 19- моддани қўлланиш масаласи кўтарилмайди,- деган якдил бир фикрга келиб, Бош Ассамблея ишини нормаллаштиришни кўзда тутувчи умумий битим ишлаб чиқди. Бош Ассамблея раиси Квейсон-секки шундан сўнг ассамблея делегатларига БМТнинг «тинчликни сақлаб туриш» операциялари билан шуғулланувчи комитетининг умумий битими текстини ўқиб бергач, Бош Ассамблея комитетнинг иши тўғрисидаги докладни бир овоздан тасдиқлади.

Умумий бир битимга келиш принципи маъқулланганлиги шундан далолат бериб турибдики, Қўшма Штатларнинг ана шу халқаро ташкилотни сусайтириб қўйиш йўлидаги найранглари социалистик мамлакатларнинг ва биринчи галда Совет Иттифоқининг, шунингдек Африка—Осиё мамлакатлари делегацияларининг куч-ғайратлари туфайли тамоман муваффақиятсизликка учради.

«ТЎП ЕМИ» БЎЛИШНИ ИСТАМАЁТИРЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 2 сентябрь (ТАСС). Американлик ёшлар армия сафига чақирилишидан қутулиш учун иложи бўлган барча ҳийла-найрангларни ишлатмоқдалар. Бунинг сабабини тушуниш қийин эмас: Жанубий Вьетнамда ҳалок бўлиб кетишни ким хоҳлайди, дейсиз?

АҚШ қуролли кучлари сафига одам олиш Чикаго марказининг бошлиғи яқинда «Крисчен сайенс монитор» газетасининг мухбирига шундай деди: «Ҳеч ким армияга боришни истамайди. Ҳар бир ёш йигит армияга чақирилишдан қутулиш учун бутун кучи билан ҳаракат қилмоқда. Армия ёшидаги баъзи ёшлар чақириқ марказига оналари билан бирга келадилар. Бошқалари оталарини, учинчилари юристларни- тўртинчилари иш жойидаги бошлиқларини олиб келадилар. Бошқа бировлар эса армияга бормаслик учун шошибпишиб уйланадилар, яна бировлари эса ўқишга кирадилар, баъзилари эса врачлардан қалбаки медицина справкалари олиб келадилар».

Газета кўпгина америкаликлар армия сафига боришни истамаётганликларини, чунки улар ўзларининг ҳукумати Вьетнамда олиб бораётган разил урушни маъқулламаётганликларини эътироф қилмоқда.

Шунга қарамай, армияга олиш суръати борган сайин ўсмоқда. Буларнинг ҳаммаси Вьетнамдаги уруш учун тинмай тўп еми тайёрлаш мақсадида амалга оширилмоқда. Шу йилнинг февраль ойида армия сафига атиги 3 минг ёш американлик олинган эди. Шундан бери армияга чақирилаётганларнинг сони тобора ошмоқда. Август ойида 16.500 киши чақирилди. Шундан кейин президент Жонсон сентябрь ойида 27 минг, октябрь ойида 33 минг американлик йигит армия сафига чақирилажагини эълон қилди.

18 атом бомбаси портлатилди

НЬЮ-ЙОРК, 2 сентябрь. (ТАСС). АҚШ атом энергияси комиссияси Невададаги синов полигонида галдаги атом бомбасини ер остида портлатди. Шу билан бу йил Қўшма Штатлар атом бомбасини ўн саккиз марта синовдан ўтказди.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

СПОРТЧИЛАРГА ҚАРШИ АЙБНОМА

АПН Вашингтонда махсус сенат комиссиясида Американинг иккита спорт союзи — миллий атлетика ассоциация колледжи (НКАА) ва ҳаваскорлар атлетика союзи (ААЮ) ўртасидаги ўзаро муносабатни текшириш давом этаётганлигини хабар қилган эди. Енгил атлетикачилар ҳар иккала союз вакилларига қарши оғир айбнома қўйган эдилар. НКАА ва ААЮ раҳбарлари ҳам бўш келишмай қарши ҳужумга ўтдилар.

Орегон Уильям университетининг енгил атлетика тренери Д. Боуэрман енгил атлетикачиларни мусобақаларда қатнашганлари учун жуда кўп миқдорда пул олаётганлигида айблаРди.

— Мен аниқ биламанки, — деди Боуэрман АҚШнинг бир енгил атлетикачиси Ирландияда ўтказилган мусобақаларда қатнашганлиги учун авиакомпания томонидан берилган сумкани тўлдириб бир фунтли банкнот олиб қайтди. Орегон университетининг бошқа енгил атлетикачиси менга айтишича ААЮ ташкил этган мусобақаларнинг бирида энг кучли спортчиларнинг ҳар бирига биттадан автомобиль берилган. Боуэрман таъкидлашича у спортчиларнинг номлари ва мусобақалар ўтказилган муддатни атайин аниқ айтмаяпти. «Буларнинг ҳаммасини, — деди тренер, — мен махсус махфий ҳужжат сифатида сенат комиссияси аъзоларига топширамаН».

«АВВАЛГИ ШУХРАТНИ ТИКЛАЙЛИК»

Ҳозирдаёқ кўпгина мамлакатларнинг футбол ишқибозлари 1966 йилда ўтказиладиган жаҳон чемпионати ҳақида ўз мулоҳазаларини билдирмоқдалар.

Чемпионат эгалари — англияликлар ўз имкониятларини қандай баҳоламоқдалар? Журналистлар ана шундай савол билан Англия футбол лигаси президенти сэр Джо Ричардсга мурожаат қилдилар. Ричардс қуйидагича жавоб қилди:

«Мен ошкор ва киноя қилмай шундай демоқчиман: Англия футбол бўйича жаҳон чемпиони бўлади. Биринчидан, энг кучли команда тузиш учун бизда қобилиятли футболчилар бор. Иккинчидан, бизнинг футболчиларимиз ҳар сафар ғалабага интилиш руҳи билан шуҳрат қозониб келишган. Ниҳоят, учинчидан, Англия футболчиларининг тактик ва техник маҳорати кейинги кезларда бирмунча ўсди. Яқинда «Манчестер юнайтед» ва «Ливерпуль» командалари ўртасида бўлиб ўтган ўйин буни тўла исботлади. Агар бизнинг клубларимиз бундан кейин ҳам ана шундай услубда ўйнасалар ишқибозлар сони беқиёс даражада ошиб кетади. Англия футболчилари эса бунинг эвазига ватандошларига жаҳон чемпионатида ғалаба ҳадя этиб, бунинг эвазига катта олқишларга сазовор бўладилар.

Ричардснинг бу баҳосига Англия матбуоти ҳам бир оз иккиланиб ёндошди. «Бу фикрлар рўёбга чиқишини келажак кўрсатади» — деб ёзади «Пипл» газетаси.

(АПН).

ИТАЛИЯДА ДОВУЛ

РИМ, 2 сентябрь. (ТАСС). Италиянинг марказий ва шимолий районларида қаттиқ довул бўлди. Кўп йўлларни сув босиб қолди, алоқа линиялари ишдан чиқди, дастлабки маълумотларга кўра, саккиз киши ҳалок бўлган.

КАСАЛЛИК ЕНГИЛДИ

Оғир касаллик Григорий Ершовни йигирма йил қаттиқ таъқиб қилиб юрди. У урушнинг охирги куни Прагада чап елкасидан яраланган эди. Яраланган жойда неврома касаллиги пайдо бўлиб, қаттиқ азоб бера бошлади.

Ершовни тўрт марта операция қилишди. Жароҳат ҳамон битмасди. Пермь врачлари уни Свердловск шаҳар медицина институтининг нерв касалликлари ва нейрохирургия клиникасига консультацияга юборишди. Бу ерда бешинчи операция қилишди. Операция муваффақиятли чиқди.

Клиника раҳбари профессор Давид Шефер «Новости» матбуот агентлиги мухбирига мазкур операция ҳақида бундай деди:

Қрим кампанияси даврида каузалгия касаллигини биринчи марта машҳур рус хирурги Пирогов очган. Ўша вақтдан буён медицина бу маккор касалликка қарши кураш соҳасида кўпгина тажриба орттирди. Шундай бўлса ҳам бу касаллик кутилмаганда оғир натижаларга олиб келиши мумкин.

Каузалгия касаллигининг манбаи невромадир. Шунинг учун ҳам хирурглар аввало шунга қарши курашга эътибор бердилар. Невромани олиб ташласалар, у яна пайдо бўлаверарди. Биз стереотаксик аппарат ёрдами билан касалнинг жойини аниқ белгиладик. Нейрохирург, медицина фанлари кандидати Лев Нестеров бош суяк қопқоғи тирқишидан мия ичкарисига электрод юборди. Шу туфайли касалнинг яна қайталашига хотима берилди.

Григорий Ершов ҳозир клиникадан тузалиб чиқди. Ўзини яхши сезмоқда. Унинг бутунлай тузалиб кетганига ишонч ҳосил қилиш учун ҳали бир неча йил керак. Лекин жиддий илмий далил, яъни оғриқ эмоциясини ҳосил қилувчи марказларнинг тугатилганлиги бундай касалларни даволаш йўли очилганлигидан далолат беради.

Рафаэль БУХАРЦЕВ.
(АПН).

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН!

«А» КЛАССИНИНГ БИРИНЧИ ГРУППАСИДА СЕНТЯБРЬ ОЙИДА ҚУЙИДАГИ ЎЙИНЛАР БЎЛАДИ

4. Армия спорт клуби (Од) — «Черноморец», «Зенит»—«Динамо» (Мн). 5. «Локомотив (М) — «Торпедо» (Кт), **СКА (Ростов) — «Пахтакор»**, 9. «Торпедо» (Кт) — «Спартак» (М), «Торпедо» (М) — СКА (Од). **«Пахтакор» — ЦСКА**, «Нефтяник» — СКА (Р), «Зенит» — «Локомотив» (М). «Черноморец» — «Крылья Советов». 10. «Динамо» (М) — «Шахтёр» (Д). 13 «Спартак» (М) — «Локомотив» (М). 14. СКА (Р) — ЦСКА, **«Пахтакор» — СКА (Од)**, «Зенит» — «Динамо» (Тб), «Динамо» (Мн) — «Нефтяник». «Динамо» (М) — «Торпедо» (Кт), «Динамо» (К) — «Крылья Советов». 15. «Торпедо» (М) — — «Шахтёр» (Д). 18. «Черноморец» — СКА (Р). 19. ЦСКА — «Локомотив» (М). «Зенит» — «Нефтяник». 20. «Шахтёр» (Д) — «Динамо» (Мн). «Динамо» (К). — «Торпедо» (М). «Динамо» (М) — «Динамо» (Тб), «Крылья Советов» — «Торпедо» (Кт). 21. «Спартак» (М) — СКА (Од). 22. **«Черноморец» — «Пахтакор»** 25. «Шахтер» (Д) — «Торпедо» (Кт). «Динамо» (Мн) — «Крылья Советов». 26. СКА (Од) — «Локомотив» (М) 27. **«Пахтакор» — «Зенит»** 28. «Динамо» (К) — «Черноморец».

Суратда: Ҳаваскор рассом Н. Лапшовнинг «Янги уйда» картинаси.

ҚЎШНИМНИНГ ОТПУСКАСИ

ҲАЖВИЯ

Қўшним Абдурайим пўрим билан жуда аҳилмиз. Ўртамиздан қил ҳам ўтмайди. Нимаики иш бўлса бамаслаҳат қиламиз. Мен унга бошимдан ўтганларни ҳикоя қилиб бераман, сиримдан-миримгача билади. У ҳам сир яширмайди. Борини айтади.

Яқинда иккимиз эшигимиз олдидаги сайҳон ажриқзорда ёнбошлаб, ҳасратлашиб қолдик.

— Бу йил отпуска қилмабмиз, қўшни. — дедим.

— «Соғлиқ — туман бойлик» дейдилар. Соғлиқнинг қадрига етиш керак. Отпуска қиламиз. Ҳақимизни ўтказмаймиз. Кўриб турибсиз, келинойингиз отпускада. Келинлар ҳам отпускада. Ўғил оз-моз узум олиб пул қилиб келаман деб кетганига 20 кундан ошди. Дараги йўқ. Биз ҳам отпускага чиқиб кетсак ишни ким қилади.

У мўйловини қўл учи билан бураб бир зум хаёлга ботди ва тетикланиб туриб:

— Бу йил ҳам ё Қрим, ёки Сочи қиламиз. Бултур Қримда ёмон бўлмадик. Дардлардан ариб, куч-қувватга тўлиб қайтдим. Бу йил ҳам шу ёққа борсам керак.

У айтганини қилади. Кетиб қолганини ҳеч ким билмай қолади. Қайтиб келганда-чи, бутун маҳалла бир зумда билади. Келдими, уйида ўтирмайди. Дарров кўчага чиқади: маҳалла болаларини тўплаб «мозор бости» қилиб олиб келган лимонларини юпқа қилиб қирқиб улашиб чиқади. Орқасидан иккитадан конфет ҳам бериб қўяди.

— Қримда чиққан. Чайнамай шиминглар. Шимисанг анчага етади, мазасини кейин биласан.

Сўнгра, у тенгқурларининг бағрига отилади. Чойхонадагилар Абдурайим пўримнинг ҳикояларига қулоқ солишади.

— Ана Қрим-у, мана Қрим... Денгиз тўлқинлари, худди тоғларни кўпориб ўз бағрига олиб кетаётгандай. Ҳавосини айтмайсизми, ҳавосини. Боғлари жаннат. У ерда таниш докторларим кўп. Менга яхши қарашади. Ҳаммадан кўп мени семиртиришади. Ошна-оғайнигарчилик омон бўлаверсин.

Қўшним тушмагур бу сафар ҳам ҳеч кимга ғинг демасдан яна жўнаб қолибди. Бири Сочига деса, бири Қримга кетди, дейди. Ҳар ҳолда отпуска олибди. Курортга жўнабди.

Икки марта командировкадан қайтиб келганимда суриштирдим, келмабди. Яна 20 кунга районга жўнаб кетдим.

Қишлоқ Советида колхоз раҳбарлари билан мажлис ўтказиб, кўчага эндигина чиққан эдим, эски мактабдош дўстларимдан бири учраб қолди. Бир неча йил кўришмаганмиз, қучоқлашиб кетдик. У шу ерда ўқитувчи бўлиб ишлар экан. Қўярда-қўймай уйига олиб кетди. Роса чақчақлашдик. Гап орасида у менга ёнидаги ҳовлига бир катта азайимхон домла кўчиб келганлигини ҳикоя қилиб берди. У жуда қизиқ эмиш. Ўзи дока парда ичида ўтирармиш. Ҳар қандай касални даф қилиб, мушкулларни осон қилармиш. Сен ўн метр нарида ўтирасан. У узоқ бурчакдан туриб сенга қараб пишқириб нафас уради. Ишонмасанг секин олиб чиқаман.

Мен ўша куни ўртоғимникида ётиб қолдим. Эрта билан секин домланикига чиқдик. Ташқари ҳовлида анчагина одам бор эди. Ўрта ёшлардаги бир киши дарров бизга жой кўрсатди ва ёнимизга келиб.

— Ўзлари ҳам пиримгами, — деб сўради.

— Ҳа, — дедик.

— Одамларни узоқ ушлаб ўлтирмайдилар. Мана булардан кейин сизлар ҳам, — деб навбат кутиб ўтирган кишиларни кўрсатди.

Ичкаридан бир аёл йиглаб чиқди:

— Топдилар, топдилар, ҳаммасини айтиб бердилар. Ўзим билганимдай. Йигит ўлгир мени уйга ўтказиб қўйиб қилғиликни қилиб юрибди экан. Пирим бопладилар. Нафаслари уйни ларзага келтириб юборди. Боринг натижасини кейин биласиз, дедилар. Айланай пиримдан.

Мен ҳайрон бўлиб қолдим. Кириб нима қиламан. У билан нима тўғрисида гаплашишим мумкин. Ҳалиги бизни кутиб олган кишини ёнимга чақирдим ва қулоғига шивирлаб «кароматлари нимада» деб сўрадим.

— Э, биродар бунақа саволни бериб бўлмайди. Кираверинг зиён қилмайсиз. Дилингиздаги бор нарсани, орзуларингизни кўзингизга кўрсатиб қўядилар.

Мен ўртоғимга қарадим:

— Киравер, зора сендан чўчиса. Маҳаллани жуда безовта қилиб юборди, — деди.

Навбат менга келди. 16 ёшлар чамасидаги чиройли йигитча остонада мени кутиб олиб, ичкарига етаклади. Чўғдай гилам солинган уй. Бурчакка юпқа докадан тикилган гўшанга тутилган. Унинг орқасида баҳайбат катта саллалик пирим мукка тушиб ўтирибдилар. Ҳалиги йигитча мени остона олдидаги кўрпачага ўтқазди. Шу вақт баҳайбат овоз уйни қоплади.

— Зайлобиддин!
— Лаббай, тақсир.
— Бу киши ким бўлди?
— Мухлис, тақсир.
— Сув келтиринг.

Ҳалиги йигитчанинг исми Зайлобиддин экан. Катта чинни косада тўла сув келтириб менинг қўлимга берди ва қулоғимга шивирлади.

— Сувга тикилиб ўлтиринг. Ният-мақсадларингиз ҳаммаси шу сувда намоён бўлади.

Мени муздек тер босди. Бу нима жиннилик. Биров эшитса нима дейди. Қани таваккал, кўрайликчи. Зайлобиддин ёнимга тиз чўкди. Мен сувга тикилдим.

— Хўш, — деди пирим. — Ўйлаб турган нарсаларингни хаёлингга тўплаб, сувга тикил!

Қулоғим тагида бомба портлагандай бўлди. Бу овоз таниш эди. Мен жон-жаҳдим билан юпқа парда орқасида ўтирган пиримга тикилдим. У ерга қараб кўзларини юмиб олиб, қўлидаги тасбеҳини тез-тез ўтказиб турарди. Ажабо, бу тушми, ё ўнгимми. Қўшним-ку. Ана ҳангома. Ўзимни босиб олдим.

— Тикилдим, — дедим.

У бошини тиззасига қўйиб олиб, савол берди.

— Нималарни кўряпсан?

— Маҳалламизда қурилган янги участкаларни кўряпман.

Пирим бир сесканиб тушди. Гўшанганинг бир чеккасини очиб туриб ер тагидан менга қаради ва кўзларини чирт юмиб туриб Зайлобиддин, деб бақириб юборди.

— Лаббай, тақсир.

— Бунинг дарди зўрга ўхшайди, сен эшикка чиқиб тур, ҳеч ким кирмасин.

Йигитча чиқиб кетди. Пиримнинг кўзлари ҳали ҳам юмуқ эди.

Яна нималарни кўряпсан.

— Отпуска олиб курортга кетган қўшним билан узумфурушлик қилиб қўлга тушиб қолган унинг ўғли кўриняпти кўзимга.

— Яна нима?

— Дам олиш кунлари ўзлари билан бирга бир сўм-бир сўмдан қилиб отишиб юрганларимиз кўриняпти.

У, ғўшангани шартта очиб менга қаради. Рангида қон қолмаган эди. Қалтираб туриб бўғиқ овоз билан ташқарида ўтирганларга эшиттиришга ҳаракат қилиб ўқишга тушиб кетди:

«аунзубиллоҳи мунажшайтонул ражим-бисмиллоҳу раҳмонул-раҳим»

Шундан сўнг у менга айтмоқчи бўлган гапларини қуръон оятига ўхшатиб, чўзиб гапиришга ўтди:

— Ассалому-алайкум қўшнуюлло, қиёмат куни қўшни юллодан, шарманда-шармисор қилмаюлло, мабодо хоҳлаюлло ёнбошуллода ароқия, чап томонда закусия, ёинки коньякулло, хоҳласалар янги таом закускаулло тайёрулло, куф-суф.

У жони борича жаврарди. Менинг кулгим қистаб кетди. Косани ерга қўйиб, гапини бўлдим.

— Одамнинг ўлгани яхши эмасми? — дедим-да, чиқиб кетдим...

Яқинда ишдан келиб турсам кичкина ўғлим, қўлида иккита конфет, югуриб келди.

— Амаким курортдан келибдилар, ҳаммамизга иккитадан конфет бердилар, — деди.

Эртасига қўшним билан учрашиб қолдик.

— Ҳа, қўшни эсон-омон келдиларми, қалай Сочида бўлдиларми, Қримда?

— Жон қўшни, — деди, — ёпиғлиқ қозон, ёпиғлиқ. Анча йилдан бери шу ишни қилиб юрардим. Одамлар ҳам илгаригидек эмас. Ишонишмай қўйишган. Ўзим ҳам бўлди қилдим. Ўйлаб қарасам, ҳақиқатда шармандагарчилик. Жон қўшни, гап шу ерда қолсин, энди товба қилдим.

Кечадан бери маҳаллада янги гап тарқалиб қолди. Қўшним яна отпуска қилиб жўнаб қолиптилар. Билмадим, у бу сафар болаларга нима совға қиларкин...

Адҳам ҲАМДАМ.

ҲАВАСКОР РАССОМЛАР КЎРИГИ

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг маданият саройида Самарқанд области ҳаваскор рассомлар асарларининг кўргазмаси очилди.

Кўргазмага қўйилган юздан ортиқ асарларни бирма-бир кўздан кечирар экансиз, катта меҳнат ва қунт билан мураккаб жанрларда ишланган сюжетли картиналарни томоша қилиб қувонасиз.

Мана, механика заводининг электрчиси Н. Лапшовнинг «Коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари топшириқ олмоқда» номли картинаси. Автор бу асарда заводнинг улкан цехидаги қайноқ ҳаётни, ишчиларнинг меҳнат жараёнидаги кўтаринки руҳини қизиқарли, жонли акс эттирган. Бригада бошлиғидан янги топшириқ олаётган ишчиларнинг ҳар бири ўзига хос характери, қиёфаси билан ажралиб туради. Унинг «Янги уйда», «Қурувчилар» картиналари ҳам томошабинни жалб этади. Шунингдек, рассом касбдошларининг портретларини ҳам кўргазмага тақдим этган.

Кўргазмага қўйилган асарлар орасида меҳнат вахтасида туриб, ажойиб янгиликлар яратаётган оташқалб кишиларимиз портретларига кенг ўрин берилган. Шаҳардаги Навоий номли кинотеатрнинг рекламачиси А. Умаров, токарь В. Мазуренко ва дурадгор П. Яковлев ҳамда бошқа ҳаваскорларнинг асарлари шу темага бағишланган.

Халқ усталари ишлаган ранг-баранг буюмлар кўргазмага ҳусн бериб, уни янада мазмундор қилган. Область газетасининг фотомухбири С. Ниёзов ва пенсионер И. Сокольскийларнинг ёғочга ўйиб ишлаган улуғ доҳий В. И. Ленин портрети санъат мухлисларида катта қизиқиш уйғотди.

Самарқанд области ҳаваскор рассомларининг бу кўргазмаси Тошкентда бир ой намойиш қилингандан сўнг Олмалиқ, Оҳангарон, Чирчиқ ва бошқа шаҳарларда ҳам кўрсатилади.

Т. ОДИЛБЕКОВ.

Радио

4 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Тонги концерт, 6.45 — Гимнастика машқлари, 7.35 — Эшиттиришлар программаси, 8.25 — Совет кишиси ҳақида куйлаймиз.

9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ленин байроғи» газеталарининг обзори.

9.30 — Чолғу куйлари, 9.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (тож.), 10.10 — Рус қўшиқ ва рақс куйлари, 10.30 — «Қайси мамлакатда» (топишмоқли концерт), 11.10 — Радиопочта, 11.25 — Енгил куйлар, 12.15 — Спорт эшиттириши (рус.), 12.30 — Ўзбек куйлари, 12.50 — Қозоғистон радиоси эшиттириши (рус.), 13.00 — Чорвадорлар учун (қоз.), 13.40 — Эстрада оркестри концерти, 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 16.15 — Концерт, 17.20 — Уйғур куйлари, 18.20 — «Бородин ноктюрни» (рус.), 18.30 — Ўзбек куйлари, 19.20 —Озарбайжон куйлари, 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 20.15 — Концерт (рус.), 21.20 — Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт, 22.00 — Ҳафта янгиликлари, 22.10—«Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» музикали драмасининг монтажи.

Телевидение

4 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Пашша** (мультфильм), 17.15 — **Телевизион янгиликлар**, 17.30 — **Сифон № 1122** (кинофильм), 17.50 — **Реклама ва эълонлар.**

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Асрлар оша** (телефильм), 18.35 — **Ойнадан ўпкалама.**

Рус тилида: 19.15 — **Москва концерт залларида**, 19.55 — **Чет эл кинохроникаси**, 20.05 — **Нельсон Феррас куйлайди**, 20.25 — **Қўйди-чиқди бўлмайди** (бадиий фильм).

22.00 — **Эртага телевизор экранида.**

Ўзбек тилида: 22.05 — **Муҳаббат ва инсоний қалб куйчиси** (Собир Абдулла туғилган куннинг 60 йиллиги олдидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/IX да **Ишқинг билан.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 4, 5/IX кеч соат 8 яримда Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлиги ва иштирокида **Хоразм ансамблининг концертлари.** Солистлардан **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Жуманиёз Собиров** ва бошқалар қатнашади. Билетлар сотилмоқда.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ ПАРКИДА — 4, 5/IX да **Тошкентдаги X традицион Дўстлик карнавали.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «МИР», «ЮЛДУЗ» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 8 дан), «ДРУЖБА» (кундуз 12, 2 ва 4 да).

Бўлажак кўча — СОБИР РАҲИМОВ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (1-залда), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40, кундуз 1 ярим, 3-20 минут ва 5 да), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Марш! Марш! Тра-та-та — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 11, кундуз 1, 3 ва 5 яримда), НАВОИЙ номли (кеч 6-40 ва 9-50 минутда).

Бизнинг дунёнинг тугаши — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 7 да), САНЪАТ САРОЙИ (кеч 7 ва 9 яримда).

Хайр, Кекец! — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да), «ДРУЖБА» (кеч 6, 8 ва 10 да).

Йўқолган фотография (эрталаб соат 10 да), **Оқ тутун** (кундуз 12 да) — СОБИР РАҲИМОВ номли.

Тракторчилар (эрталаб соат 10 да), **Бой ила хизматчи** (кеч 8-20 минутда) — НАВОИЙ номли.

Улуғ Ватан Уруши — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Мўъжизалар яратувчи — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Зигмунд Колосовский — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Запас ўйинчи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва кеч 9.45 минутда).

Жаҳаннамдан чиққан янги иблис — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кеч 7 ва 9-40 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 яримда бошланади)

Бир марта картошка, икки марта картошка — «ФЕСТИВАЛЬ», «ВАТАН».

Алло, номерда янглишибсиз! — КАФАНОВ номли.

Бўлажак кўча — «ХИВА», ТЕЛЬМАН номли, НАВОИЙ номли.

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «САЛЮТ».

Ракеталар отилмасин — «1 МАЙ».

Тошкент тўқимачилик институти ректорати ва жамоат ташкилотлари доцент Мухторжон Алиевга отаси

Алижон
УМУРЗОҚОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64543
№ В. 207. Р. 01124.